

İngilterenin Ankara büyük elçisi dün Sofyada Bulgar kralı tarafından kabul edildi

AKŞAM

Lise, ortaokul ve muallim mektepleri imtihan günleri tesbit edildi

Sene 22 — No. 7736 — Fiati her yerde 5 kuruş

PAZAR 5 Mayıs 1940

Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürlüğü: Şevket Rado — Akşam matbaası

İskenderiye limanına kuvvetli bir müttefik filo daha geliyor

B. Roosevelt, Akdenizde sulhu korumağa çalışıyor
Hollanda istilâya uğradığı zaman İtalya müdahale edecekmiş

Mussolini, Amerika Reisicümhuruna bir mesaj gönderdi, müttefiklerin muazzam bir filosu İskenderiyede toplandı

Washington 4 (A.A.) — Havas: Roosevelt'in matbuat mümessillerine vukubulan beyanatından sonra Amerikan mahfillerinde Amerika'nın Roma hükûmetine itidal tavsiye ettiği ve Amerika'nın aynı şekilde teşebbüslerde bulunmağa devam edeceği kanaati hüküm sürmektedir.

Bununla beraber iyi haber alan mahfillerde hâkim olan kanaat Amerikan diplomasisi tarafından İtalya'ya itidale sevk etmek için sarf edilen gayretlerin Mussolini'nin sarıh bir vaziyet almasına yaramayacağı ve Avrupa işleriyle alakadar görünmemek isteyen Roosevelt idaresinin bu arzusunun, bu teşebbüsleri zayıflatacağı, hattâ hiçe indireceği merkezindedir.

Amerikan efkârı umumiyesinde hasıl olan kanaate göre İtalya, müttefiklerin muazzam bir filosu İskenderiyede toplandı

Şarkî Akdenizde müttefiklerin filosunun üssülharekesi İskenderiye limanının tayyareden alınan bir resmi

İtalyan sahillerinde muhafaza tertibatı

6 büyük harp gemisi, 33 kruvazör, 118 muhrip, 62 torpido ve 121 denizaltı nöbet bekliyormuş

Bu haberi veren Alman ajansı: "8 milyon İtalyan askeri çarpışmağa hazırdır", diyor

Roma 4 (A.A.) — Akdenizdeki müttefik kuvvetlerin artırılması aşış matbuatta şiddetli akisler yapmaktadır. Bu gazeteler, bu tedbirin İtalyayı istihdaf ettiğini ve İtalyanın, icabında, her hangi bir tehlide göğüs gerebileceğini söylemektedirler.

Roma 4 (A.A.) — (D. N. B.) ajansı bildiriyor: İngiliz ve Fransız matbuatı,

denizden gelecek tecavüzlere karşı İtalyanın zayıf olduğunu yazmakta devam etmektedir.

Tevre gazetesi, bu münasebetle bir İtalya haritası neşretmiştir. Bu haritada, İtalyan deniz, hava ve kara kuvvetlerinin bütün hudutlarda teşkil ettikleri kaleler, şema halinde gösterilmiştir. Gazete, İtalyanın zaafından bahseden bu teze itiraz ederek şöyle demektedir: (Devamı 4 üncü sahifede)

Narvik şehri etrafında şiddetli muharebe oluyor

Müttefikler, Almanları karadan ve denizden sıkı bir çember içine aldılar

Müttefikler, Norveç cenubundan geri çekilmeğe rağmen harekâta büyük bir şiddetle devam edecekler

Londra 4 — Stokholmden gelen haberlere göre müttefikler, Narvik'i karadan ve denizden şiddetle bombardıman etmişlerdir. Bombardıman gecenin geç saatine kadar sürmüştür. Almanlar, Narvik limanından çekilmişler ve sahil boyunca mevzi almışlardır. Müttefikler, Narvikin etrafını sıkı bir çember içine almışlardır. Bu çember, günden güne daralmakta ve Alman kuvvetleri sıkıştırılmaktadır.

Namsosun çekilen müttefik kuvvetleri başka bir yerde karaya çıkarılmışlardır. Müttefik kuvvetlerin son müfrezesi, dün sabah Namsosun, hiçbir hava hücumuna uğramaksızın çekilmişlerdir.

Norveç kuvvetleri başkumandanı albay Roke erkânıharbiyesile beraber bir İngiliz harp gemisine binerek Norveçin başka bir noktasına karargâhını nakletmiştir.

İngiliz kuvvetleri kumandanı major general Page'e müttefik askerlerle beraber, Norveç askerlerini de vapurlara ırkâp ve başka bir yere nakletmek için talimat verilmiştir. Trondhem ve Namsosun tahliyesi, Norveç başkumandanlığı ile biltilâf yapılmıştır. Norveç askerleri de müttefik gemilere bindirilmişlerdir. Fakat ırkâp edilen Norveç kuvvetlerinin miktarı hakkında henüz malûmat yoktur. (Devamı 4 üncü sahifede)

Nazilere karşı tedbir

La Haye zabıtasının bir çok Nazi liderlerini tevkif ettiği bildiriliyor

Amsterdam 4 (A.A.) — Hollanda siyasi mahafili, Başvekil de Geer'in saat 13 de radyo ile irad edeceği hitabede, Hollanda Nazi partisi hakkında, bu partinin ilgasına kadar gidecek derecede şiddetli tedbirler ittihaaz edildiği haberini vermesine umumiyetle intizar halindedirler.

Dün gece La Haye zabıtası, mebus Ross Van Tonningen'in de dahil bulunduğu bir çok Nazi liderini tevkif etmişlerdir.

Amsterdam 4 (A.A.) — Almanlar Hollanda'ya taarruz ettikleri takdirde Nazilerin kollarını kavuşturup karşıdan baka-caklarını söyleyen Hollandalı Nazi şefi Mussert, sözlerinin Felemenk Hindistanın-

daki Naziler üzerinde yaptığı tesiri tadil maksadile bir telgraf çekmiştir. Mussert, bu telgrafında Nazileri millî müdafaa işinde mesul mevkilerden ayırmak suretile kolları kavuşturma siyasetine bizzat hükûmetin mahkûm ettiğini söylemektedir.

Diğer taraftan La Haye'de yapılan bir toplantıda Nazi mebus Van Ton En Hollandalı Nazi gençliğine, Alman Nazi gençliğinin kahramanı Harst Wenel'i nümune olarak göstermiştir.

Londra 4 — Hollanda Başvekili bugün radyoda bir nutuk söyleyerek 21 Nazinin tevkif edildiğini bildirmiştir.

Alman üslerine yapılan akınlar

İngiliz tayyareleri Alman üslerinde mühim hasarat ika ettiler

Londra 4 (A.A.) — Selâhiyettar bir menbaadan verilen haberlere göre, İngiliz hava kuvvetlerinin Stavanger meydanına yaptıkları hücum esnasında Almanlar, hafif bir mukavemet göstermişlerdir. Bunun sebebi pek muhakkak olarak tayyare meydanına evvelce yapılmış olan şiddetli hücumların vücuda getirdiği hasarlardır. Filhakika, hava meydanı etrafındaki binaların ekserisi, yangın bombaları ile yakılmıştır.

Fornebu hava meydanına yapılan hücumlar esnasında, İngiliz hava kuvvetleri, daha şiddetli bir mukavemetle karşı koymağa mecbur kalmışlardır. Fakat buna rağmen, esaslı

hangar üzerine lüzumu kadar yakından dört bomba atılmıştır. Bunların çok ciddi hasara sebep olduğu muhakkaktır.

Alman deniz tayyareleri tarafından her hangi bir mayn dökülme ameliyesine teşebbüs edilmesine mani olmak maksadile, Alman Frizon adaları üzerinde de İngiliz tayyareleri keşif uçmaları yapmışlardır. Bu keşif tayyareleri, ezcümle Sylt üssünden ve Hindenburg barajından Almanların açtığı ateşle karşılaşmışlardır. Büyük miktarda İngiliz tayyareleri tarafından gece yapılan bu büyük hareketler esnasında, hiç bir kayıp ve hasar kaydolunmamıştır.

Köstencede bir mayn karaya düştü

Bükreş 4 (A.A.) — (Reuter): Beş memeli bir mayn, dün Köstence limanı civarında karaya oturmuştur. Mayn, parça parça bir halde bulunmakta ve menşei hakkında hiçbir işareti ihtiva etmemektedir. Vama limanı açıklarında da bazı maynler görülmüş bulunduğu da, bu münasebetle hatırlatılmaktadır. Köstencedeki maynın bir Rus mayn tarlasından kopmuş olduğu sanılmaktadır.

Dikkatler: Ucuza rağbet!

Bira ucuzladıktan sonra sürümü iki misline çıktı. Bu hafif içki kolay tedarik edilse rağbet daha da artacak.

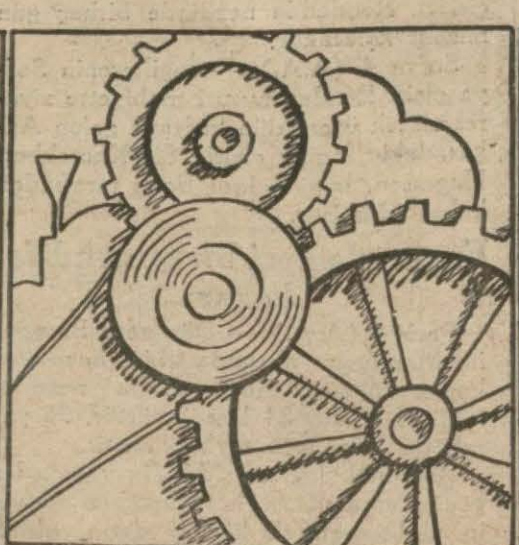
Diğer taraftan biliyoruz ki, Devlet demiryolları biletleri ucuzlatınca seyahat miktarı ve dolayısıyla gelir fazlalaşmıştır.

Bu iki misal, iktisadiyatımıza rehberlik etmeli: Ucuza satan kârlı çıkar! Devletin işlerinde de aynı tecrübe yapılırsa aynı netice alınacaktır.

Devri dâim : (4)

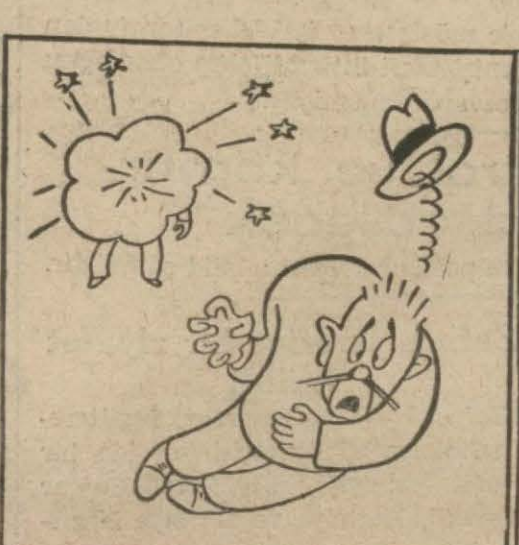
Topraktan demir,

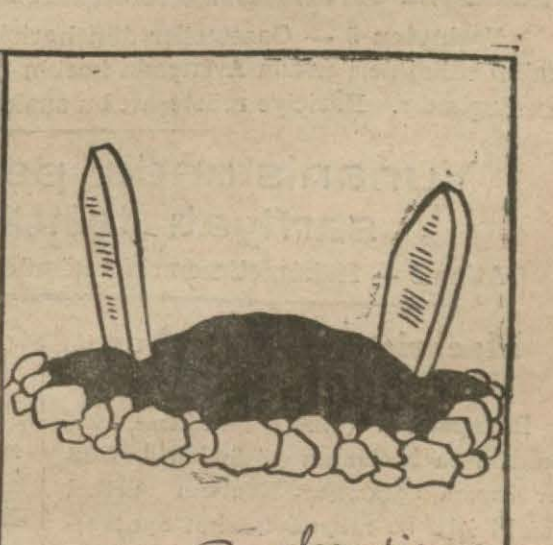
Demirden fabrika,

Fabrikadan silâh,

Silâhtan ölüm,

Ölümden toprak!..

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Son dakika Balkanlarda tedbirler

Yugoslavyada Sokol gençlik teşkilâtı seferber edildi

Romanya, geceleri, sisli, tipili havalarda Tuna üzerinde seyrüseferi yasak etti

Paris 5 — Balkan memleketleri tedbir almakta devam ediyorlar. Yugoslavyada Sokol gençlik teşkilâtı her ihtimale karşı hazır bulunmağa davet edilmiştir. 300 bin azası bulunan bu teşkilâta neşredilen bir emirnamede askerî talimlerin artırılması, ecebi casuslara karşı müteyakkız bulunulması bildirilmektedir.

Romanya Tuna nehri üzerindeki büyük Çernavoda köprüsünde ve Kösenceye giden petrol borusunda müdafaa tedbirleri almıştır. Sabotaja mâni olmak için geceleri, sisli, tipili, puslu günlerde Tuna nehri üzerinde seyrüsefer olmayacaktır. Enebiler hakkında da yeniden tedbirler alınmıştır.

Yunan kralı Makedonyaya hareket etti

Atina 5 — Yunan kralı dün akşam Atinadan Makedonyaya hareket etti. Şimendifer hattındaki yeni tesisatı ziyaret edecektir. Kendisine Şimendiferler Nazırı ve harbiye müsteşarı refakat etmektedir. Kral hareketinden evvel Başvekil ile görüşmüştür.

Alman propaganda müsteşarı Belgradtan ayrıldı

Paris 5 — Belgradtan bildirildiğine göre iki gün evvel Belgradta gelen Alman propaganda müsteşarı birdenbire hastalanmış ve Berline hareket etmiştir. Müsteşar birçok Alman turistinin ve çocuğunun Adriyatik sahillerine gitmesi meselesini görüşecekti.

İtalyada yeni askerî tahsisat

İki senede sarfedilmek üzere sekiz milyar liret verildi

Roma 5 — İtalya, ordu için yeniden 8 milyar liret tahsisat vermiştir. Bunun yarısı bu sene, yarısı gelecek sene içindir.

Roma 5 — İtalyan gazeteleri bilhassa müttefiklerin Akdenizde bahri kuvvetlerini arttırmaları meselesile meşgul oluyorlar. Giornale d'Italia gazetesi diyor ki: «Bu hareket İtalyaya karşı bir ihtar ise İtalyanın mukabelesi ile karşılaşacaktır. İtalya her ihtimale karşı hazır bulunmaktadır.»

Norveçte tayyare meydanları harab oldu

Stokholm 5 — Alman haberlere göre İngiliz tayyarelerinin mütemadî bombardımanları neticesinde Norveçteki Alman hava üsleri tamamen harap olmuştur. Bu tahribatı görmemeleri için halkın hava üslerine yaklaşması yasak edilmiştir. Norveç kuvvetleri başkumandanlığı karargâhını Norveçin sınımlarına nakletmiştir. Norveçte umumî seferberlik devam ediyor.

Alman tayyarelerinin faaliyeti

Henüz teyyüd etmeyen Alman haberine göre bir İngiliz kruvazör ile bir vapur batırılmış

Roma 4 — Bir Alman tebliğine göre Alman hava kuvvetleri bugün İngiliz askerlerini taşımakta olan nakliye gemilerine, bu arada nakliye gemilerini muhafaza eden İngiliz harp gemilerine müteaddid bombalar atmışlardır. Henüz teyyüd etmeyen bu habere göre 12 bin tonluk bir İngiliz nakliye vapur ile bir kruvazör batmıştır.

Paris 4 — Almanların Norveç mütemadiyen asker taşıdıkları bildirilmektedir.

Amerikanın Moskova sefiri Bükreşte

Londra 5 — Bükreşte bulunan Amerikanın Moskova sefiri, Romanya Hariciye Nazırı B. Gafenco ile görüşmüştür.

Vaşington vapuru hareketini 2 saat geciktirdi

Londra 5 — Newyorktan Cenova limanına hareket etmek üzere olan Vaşington Amerikan transatlantığı, telefonla verilen emir üzerine hareketini 2 saat geciktirmiştir. Vapura mühim evrakı muhtevi bir posta çantast verilmiştir.

Amerika Hariciye müsteşarı harbin genişlemesi ihtimali hakkında bir şey söylemiyor

Vaşington 5 — Gazeteciler dün hariciye müsteşarı B. Welles tarafından kabul edildikleri sırada Avrupada harbin genişlemesi ihtimali olup olmadığını sormuşlardır. Hariciye müsteşarı bu suale cevap vermemiştir.

Yunanistanda petrol ve kömür sarfiyatı tahdid edilecek

Atina 5 — Hükümetin emri ile kömür ve petrol sarfiyatı tahdid edilmiştir.

Macaristanda 14,000 ev hasara uğradı

Budapeşte 4 (A.A.) — Macar ovaındaki su baskınları yüzünden 14,000 ev hasara uğramıştır. Bunların derhal tamiri için 16 milyon tahsisat ayrılmıştır.

Sefirin şerefine bir ziyafet verildi

Sofya 5 — İngiliz sefiri, İngilterenin Ankara büyük elçisi şerefine bir ziyafet vermiştir. Ziyafette Bulgar Başvekil, Hariciye ve Harbiye Nazırları hazır bulunmuşlardır.

Başvekil Ankara'ya dönüyor

B. Refik Saydam dün Sivasta Kızılay depolarını gezdi

Kayseri 4 (A.A.) — Başvekilimiz Dr. Refik Saydam bugün saat 17,15 de şehrimize gelmişler ve istasyonda vali, kumandan, askerî ve mülki erkân ve halk tarafından karşılanmış ve 17,30 da da Ankara'ya hareket etmişlerdir.

Sivas 4 (A.A.) — Başvekilimiz Dr. Refik Saydam bu sabah saat 8 de Sivasta teşrif etmişler, istasyonda mülki, askerî erkân, Parti ve Belediye reisleri ve azaları ve halk tarafından karşılanmış, askerî bir kıta selâm resmini ifa etmiştir. Başvekilimiz, Kızılay depolarını gezdikten sonra vilâyeti, tülmeni, Partiyi, Belediye'yi ziyaret etmiş, cer atelyesini ve hastaneyi görmüş ve saat 12 de hareket etmiştir.

İki cinayet

Tahtakalede bir hamal, eski düşmanını yaraladı

Gece Tahtakalede bir cinayet işlenmiştir. Hamal Derviş isminde beri, geç vakit Keresteciler caddesinden geçmekte iken, Mehmed isminde biri önüne çıkmış ve Derviş ile aralarındaki eski bir kin meselesini tazeliyerek üzerine atılmış ve Derviş başından ve boynundan olmak üzere bir kaç bıçak darbesiyle yaralanmış, vaka yerine yetişen polisler Derviş derhal Cerrahpaşa hastanesine kaldırmışlar, kahveci Mehmed tevkif edilmiştir.

Kadın yüzünden cinayet

Gene dün gece Galatada ağır bir yaralama vakası olmuştur. Karaoğlu sokaklarında dolamakta olan Halid ve Cemal isimlerinde iki kişi bir kadın meselesinden kavga etmişler, bir aralık hırsını yenemeyen Halid, büyük bir bıçak çekerek Cemali muhtelif yerlerinden tehlikeli surette yaralamıştır.

Halid vakayı müteakip kaçarken polis tarafından yakalanmış, yaralı da hastaneye naklolunmuştur.

Avam kamarasının salı günü yapacağı içtima

İşçi partisi hükümetten her türlü malûmatı istihsale çalışacak

Londra 4 (A.A.) — Atlee, bu akşam radyoda söylediği nutukta demiştir ki: «Zannederim ki millet, bize bu buharanı geçirecek kabiliyette cesur ve azimkâr şefler isteyecektir.»

İngiliz milletinin vazifesini yapacağına eminim. Biz işçi partisi mensupları, kendi vazifemizi yapacağız. Millet, büyük fedakârlıklar yapmağa âma dedir, yeter ki, yapılacak fedakârlıklarda müsavat bulunduğuna emin olsun. İnsan ve malzeme bakımından elimizdeki mevcudü tamamen kullanmışız zannetmiyorum.

Şu anda büyük bir heyecan hüküm sürüyor. Kitaatımızın, Norveç şimalinden, cenubundan geri çekilişi, bir çok kimseler için hassatan ümidlerinde fazla ileriye giden ve böyle bir teşebbüsün şartlarını hakiki kıymetlerle ölçemiyenler için, bir darbe teşkil etmiştir.

İşçi partisi, salı günü, hükümetten her türlü malûmatı istihsale çalışacaktır. Bu yeni muvaffakiyetsizlik, Hitlerizmi yenmek hususundaki azimimizi asla değiştirmiş değildir.»

İngilterenin Ankara ticaret ataşesi İzmirde

İzmir 4 (A.A.) — İngilterenin Ankara büyük elçiliği ticaret ataşesi dün şehrimizdeki İngiliz general konsolosu ile birlikte Belediye reisini ziyaret etmiş ve Fuara istirak işi üzerinde görüşmüştür. Ataşe bundan sonra Fuar ve Kültürpark sahasını gezmiş ve bazı plânlar almıştır. İngiliz hükümetinin bu sene büyük ve mükemmel bir pavyon yaptıracağı zannedilmektedir.

İzmir 4 (A.A.) — İki gündür şehrimizde bulunan Hollandanın Ankara elçisi de Belediye reisi Dr. Behçet Uzu ziyaretine Fuar hakkında malûmat almış ve hükümetin Fuara istiraki için teşebbüsatta bulunacağını söylemiştir.

Sovyetlerin Yugoslavya ve Romanya ile iktisadî münasebetleri

Sovyet Rusya Romanyaya font ve pamuk vermeği teklif etti

Bükreş 4 (A.A.) — Havas: Sovyetler Birliği ile Romanya arasında muntazam ekonomik ticaret mübadelelerinin pek yakında organize edilmesi beklenmektedir. Romanyanın Moskova ticaret ataşesi Christeoreano, Bükreş'e gelmiş ve Romanya Ticaret Nazırı B. Christu tarafından kabul edilmiştir.

Sovyetler Birliği hükümeti, Romanyaya font ve pamuk ihracatını kolaylaştırmak arzusunda bulunmaktadır. Bu Sovyet talebi, Bükreş tarafından kabul edilmiştir. Kontenjanları, tediye şartları ve iki memleket arasında nakliye işlerini tanzim için yakında görüşmelere başlanacaktır.

Harptenberi Romanyanın font ve pamuk ihtiyaçları artmış ve bu maddelerin başka memleketlerden ithali de bazı güçlüklerle karşılaşmağa başlamıştır. Yakınlarda fena bir vaziyette bulunmaktan kendisini kurtarmak için Romanya metalürji endüstrisi iptidai madde ve yarı mamul madde vaziyetini iyileştirmeğe çalış-

makta ve bunun için de yeni yabancı bayilerle müzakereler açmaktadır. Romanya metalürjisini iare edenler, ayrıca Belçikada da başka bir satın alma membaı bulmak imkânlarını düşünmektedirler. Amerika ile yarı mamul demir ve dikenli tel ithali hakkındaki müzakereler de müsaid bir hava içinde devam etmektedir.

Sovyet - Yugoslav ticaret müzakereleri devamda

Paris 4 — Belgradtan bildirildiğine göre Yugoslavya ile Sovyet Rusya arasında bir ticaret muahedesi akdine memur Yugoslav heyeti Moskovada bulunmaktadır. İki taraf arasında müzakereler devam ediyor. Yakında bir itilâfa varılması bekleniyor.

Yugoslavyanın bir teklifi

Zagreb 4 (A.A.) — Sovyet - Yugoslav iktisadî müzakerelerle münasebattar olmak üzere Yugoslav seyrüsefain kumpanyası Zetska Plovidba, Yugoslav limanlarıyla Odesa arasında muntazam bir sefer tesisini teklif etmiştir.

Kartalın Kurna köyünde kanlı bir düğün

Bir iştil oldu, 10 kişi öldü, 20 kadar da yaralı var

Bu gece sabaha karşı; Kartal kazasına tabi, Samandıra nahiyesinin Kurna köyünde on kişinin ölümü ve yirmi kadar şahsın da yaralanması ile neticelenen bir facia olmuştur. Bu dakikada; Kartal kaymakamı, müddeiummisi, Kartal jandarma kumandanı, sulh hâkimi; Kadıköy ve Kartal hükümet doktoları, sıhiye memurları, ve bir hükümet ebisi hâdisse mahallinde bulunmaktadır. Hâdisse hakkında bir muharririmizin elde ettiği tafsilat şöyledir:

Samandıra nahiyesinin «Kurna» köyünde Osman isminde bir delikanlı ile köy kızlarından Aysenin nikâhları kıyılmış ve dün gece de bir düğün eğlentisi tertip edilmiştir. Akşam üzeri erkenden kurulan iştret ve şerbet sofraları evin bir tarafında kadınlara diğer tarafından erkeklerle hazırlanmış; iki takım saz da faillara girismişti.

Bu şekilde başlayan düğün eğlentisi gece yarısını bulmuş, kadınlara bir kısmı dağılmış, erkekler de bu eğlentiye sabaha kadar devam ettirmek üzere yerlerinde kalmışlardır.

Gece yarısından sonra saat üçe doğru; şiddetli bir infilâk bütün düğün evini sarsmış, bununla beraber gözleri bürünen kesif bir duman ortadan sıyrılınca bir tarafta insan cesedleri, diğer tarafta da inliyen yaralıları görülmüş ve duyulmuştur. İnfilâkın tesirinden masun kalabilenler, derhal koşuşup kaçmışlar,

canlarını kurtarabilmişlerdir.

Şiddetli patlayış, civar köylerden ve Samandıra nahiyesinden duyulmuş. Nahiye jandarmaları bir taraftan mahalli hâdisseye yetişmekle beraber, diğer taraftan Kartal jandarma kumandanlığını haberdar etmişlerdir. Kartal jandarma kumandanı, faciadan Kartal kaymakamı B. Bahiri malûmatlar etmiş, müteakiben; Kartal müddeiummisi ve sulh hâkimi davet edilmiştir. Bu zevattan başka, Kadıköy ve Kartal hükümet doktoları ile hükümet ebeleri ve iki sıhiye memuru ile iki cankurtaran otomobili de Kurna köyüne hareket etmişlerdir.

Bu işler oluncaya kadar ortaklı ışılda-mış ve düğün evindeki facia kurbanlarıyla yaralıların ayrılması işine girilmiştir. Ölenlerin cesedleri bir tarafta muhafaza altına alınmış, yaralıları derhal civar dispanser ve hastanelere naklolunmuştur. Düğün evinde yüz elli kişiye yakın adam bulunduğu söylenildiği cihetle ölenlerle yaralıların katı miktarları henüz tesbit edilmiş değildir.

Jandarma ve müddeiummili bir taraftan bu tedbirleri ittihaz ederken diğer taraftan da infilâkın sebeplerini araştırmıştır. İtaliyalı bu düğünün vukuunu istemeyen her hangi bir şahıs tarafından hazırlanmış anlaşılmakta ve tahkikat bu noktadan derinleştirilmektedir. Bu kanlı düğün faciasının hakiki ölüm ve yaralı bilançosu bugün belli olabilecektir.

İngilterenin Ankara büyük elçisi

Dün Sofyada Kral tarafından kabul edildi

Sofya 4 (A.A.) — İngilterenin Ankara büyük elçisi Sir Hughe Knatchbull Hugessen dün öğleden sonra Sofyaya gelmiştir. Kendisi, İngilterenin Sofya elçisi B. Rendell'in nezinde birkaç gün misafir kalacaktır.

Sofya 4 (A.A.) — İngilterenin Sofya elçisi Rendell hususî mahiyette ziyaret etmek üzere dün Sofyaya gelen Ankara'daki İngiliz elçisi Sir Knatchbull Hugessen, bugün, kral Boris tarafından kabul edilmiştir.

Fransada feci bir şimendifer kazası

Paris 4 (A.A.) — Dün gece Bourges ile Montluçon arasında bir şimendifer kazası vukubulduğunu Nafia nezareti bildirmektedir. 21 kişi ölmüştür. 35 yaralı da hastaneye sevk edilmiştir.

Rayların, yağan şiddetli yağmurlar yüzünden açılması, kazaya sebep olmuştur. Lokomotif ile birkaç vagon yoldan çıkmıştır.

İsveçin bitaraflığı

Sovyetler ve Almanya bunu müşterek menfaatleri icabı addediyorlar

Moskova 4 (A.A.) — Tas ajansı iki tekzip neşretmektedir. Ajans, evvelâ Sovyetler Birliğinin Viborg mukabilinde Petsamonun ve Aland adalarının verilmesini Finlandiyaya teklif ettiğine dair dolayan iddiaları tekzip etmektedir.

Sonra da, Sovyetler Birliğinin geçen hafta Alman hükümetine bir nota tevdi ederek Almanya tarafından İsveç karşı yapılacak bir hareketin kendisine gayri dostane bir hareket telâkki edileceğini ve Almanyanın Aland adalarını işgaline müsamaha edemeyeceğini bildirdiğine dair verilen haberi de tekzip etmektedir.

Tass, şunları ilâve etmektedir:

«Hakikat şudur: Alman - Sovyet ademi tecavüz itilâfi mucibince iki hafta evvel Moskovada iki taraf arasında istisnâlar yapılmış ve bu nokta nazar teatisti neticesinde İsveçin bitaraf kalması iki âkid tarafın müşterek menfaatleri icabından olduğu tezahür etmiştir.»

Musikimizi tedkik eden Dr. Schadlerin mütemmim izahatı

Geçenlerde, bu sütunda, memleketimizde bulunan İsviçreli musiki mükeddi doktor Schadler'in ince sazımız ve folklorumuz hakkındaki düşüncelerini anlatmıştım.

Bazı arkadaşlarımız, bilhassa Hakkı Süha ve Vakıf refikimizde imzasız bir makale yazan diğer bir münevver, İsviçreli doktorun mütalâaları ile ilgili. Matbuat sütunlarına kadar geçmeyen başkaca alâkalara da şahid olduk. Bir takım sualler soruluyor, mütemmim izahat isteniyor.

Doktor Schadler, bunların heyeti umumiyesi hakkında musiki sevenleri tenvir için gene benim sütunuma müracaat etti.

İsviçreli musiki mükeddi, misafirimiz olduğu için bahse mevzu münakaşa ve dedikoduların birçok noktalarına karışmayacağını, Türk musiki ihtisas âleminde aid mevzuatın tenkidî bir yabancıya düşmeyip doğrudan doğruya memleket ve halkı yakından tanıyan Türk ihtisas sahiplerine yaraştığı kanaatini besliyor; ve şu çok enteresan görüşünü anlatıyor:

— Türk millî musikisi ancak Türk musiki âletleriyle çalınabilir, Türk sanatkarları tarafından kendi sada ve oktavlarla okunup söylenebilir. Ben öteden beri buna kanaat getirenlerdenim. Âhenk ve polyphone bakımlarından Türk musikisini Avrupalıların mecz ve tevhid etmek elbette imkânsızdır. Fakat ben bu bedihiyatı bugün değil, daha musiki seminarlarında bulunduğum sıralarda öğrenmişim.

Şark musikisiyle uğraşan garplılar hakkında da, doktor, — geçen seferki ifadelerine ilâveten — şöyle diyor:

— Garplilerin tamamen vukufsuz olarak bu mevzuaya giriştiği hakkındaki iddia yanlış. Viyana üniversitesinde uzun seneler talebesi bulunduğum Dr. R. Lach'i bu hususta misal gösterebilirim. Bu zat eserini ortaya koymadan evvel uzun seneler Kırm Tatar musikisi ile Kazan musikisi hakkında tettebbüde bulundu, malûmat topladı ve bu sırada neşriyatla da meşgul oldu.

Asya ve zenci musikileri arasındaki mükayeseye dair ise şunları anlatıyor:

— Türk halk musikisi ile Amerika caz'ı arasında her hangi bir mükayese yapılamaz. Avrupa, caz'dan, siyahilerin katipen bulup çıkarmayacakları bir takım yeni kıymetler elde etmiştir. Nettekim bir «Jonny spielt auf» ve «Pacific» gibi caz operaları ile diğer birçok operetler buna bir delil teşkil eder. İşte bu esas dahilinde hareket olunduğu takdirde, istikbal için Türk halk musikisinin kendine mahsus usul dahilinde ve tam bir vukuf ile Avrupa musikisine nakli hiçbir zaman ihtimalden uzak değildir. Böylelikle, Avrupa için olduğu kadar aynı zamanda modern Türkiye için de bir sanat musikisi ortaya konulmuş olabilir. Bugüne kadar Türk - Avrupa kompozisyonu olarak meydana getirilmiş her ne varsa bunların orijinal Türk musikisi ile olan alâkası tipki Puccini'nin «Butterfly» ve Lehari'nin «Land des Lâcheln» ile olan alâkası kadar azdır. Bu suretle Türk musikisine Avrupa veya oryantalkâr bir şekilde âhenk verilip verilmeyeceği hakkındaki meseleye dair kanaatimi vâzih surette söylemiş oluyorum.

Garp mütebâillerinin şark musikisiyle alâkası hakkında ise, doktor Schadler şöyle diyor:

— Vaki itirazlardan bence en mühim olanı, Garbî Avrupalının şark musikisini tettebbü ve idrake aslâ istidadı olmadığı ve binaenaleyh halk musikisinin ancak yerliler tarafından tedkik ve tettebbü edilebileceği hakkındaki noktadır. Bu noktadan itiraz etmek isterim: Şimdiye kadar Şark, Japon, Çin ve Afrika musikisi tettebbü ve neşredenler doğrudan doğruya garp musiki âlimleri olmuştu. Bunları ismen sayarsak: Fétis, Hornbustel, Court Sachs, Kiesewetter, Coussemaker, Stumpf, Ellis, Hachmann ve sairidir. Bunların eserleri hatâlı da olsa, buradaki âlimlerden birinin bana atfen serdettiği veçhile «bütün Avrupa âlimlerinin şark musikisi hakkındaki noktaları nazarlara yanlıştır!» demek suretinde aynı hatâyı düşmek doğru olamaz. Ben, garp mütebâillerinin vâsi bilgileri, şark âlimlerinin mahalli vukufu ve hassas psikolojileri yer alarak yekdiğerini ikmal etmelidir. İşte ancak bu suretle hâlen mevcut musiki münakaşa ve mücaalesinden bir musiki ilmi yaratmağa imkân elverişlidir. Bu güzel memleketin musiki âleminde örtüsü açılmadık ne büyük sırlar gizlidir.

Doktor Schadler, geçen seferki beyanatında musikimizdeki bazı kıymet ve istidadları saymıştı. Bunlar arasında benim kazaen zikrini unuttuğum B. Seyfeddin Asal üzerine dik-kati celbediyor ve onun senfonik orkestrasından büyük ümidi olduğunu söylüyor.

(Vâ - Nû)

ŞEHİR HABERLERİ

Tramvay idaresinin otobüsleri

Bugün Londrada işleyen otobüslerin aynı olacak

Elektrik, Tramvay idaresinin satın aldığı 35 parça otobüs için bilhassa iki İngiliz firmasının teklifi dikkate şayan görülmüştü. Bunlardan A. E. C. şirketi 2250, Leyland şirketi de 2000 lira teklif etmişti. Fakat Elektrik, Tramvay idaresi, Belediyenin tâbi olduğu Arttırma ve eksiltme kanunu hükümlerine tâbi olmadığından, yalnız ucuz fiat teklif eden firmayı değil, aynı zamanda fennî evsaf itibarıyla da mürcecah olanı kabul edebileceğinden, motor tertibatı itibarıyla birbirinden farksız olan bu iki firmadan A. E. C. şirketinin otobüslerinde dahilî tertibatı, karoserisi daha mükemmel görülmüştü. Bunun için Vali ve Belediye Reisi B. Lâtfî Kırdar şehrimiz İngiliz başkonsolosunun tavassutunu rica etmiş ve konsolosun, firmanın Londradaki merkezinde yaptığı teşebbüs üzerine A. E. C. şirketi de teklifinden 250 lira tenzîl ederek, rakibi firmanın fiatı olan 2000 lira üzerinden mukavele yapacağını Elektrik idaresine bildirmişti. Bunun üzerine bir mukavele yapılmış ve tasdik edilmek üzere Nafia Vekâletine gönderilmişti. Bu sırada Leyland şirketinin mümessilî müracaat ederek, A. E. C. nin otobüslerinin haliz oldukları evsafta kendisinin de otobüs vereceğini ve fiatı da biraz daha kıracığını bildirerek bir haftalık mühlet almıştı. Bu mühlet bitmiş ve Elektrik idaresinde toplanan komisyon son teklifleri tedkik etmiş-

ti. Her iki firmanın da son teklifleri ve otobüslerinin vasıfları mukayese edilmiş, neticede A. E. C. firmasının otobüslerinin tercih edilmesine karar verilmiştir. Bu firma, fiatından bir miktar daha kırdığından, beher otobüs 1893 liraya malolacaktır. Bu fiatla otobüsler Londrada teslim edileceklerdir. Otobüslerin Londradan İstanbul'a nakli masraflı Elektrik, Tramvay idaresine ait olacaktır.

A. E. C. şirketinin otobüsleri şimdi Londrada işliyen otobüslerin aynıdır. Otobüsler alt mukavele şimdi hazırlanarak tasdik edilmek üzere Nafia Vekâletine gönderilecektir. Tasdikten altı ay sonra otobüsler teslim edileceklerdir.

Beynelmîl vakaları takip etmek, muhtelif memleketlerdeki ekonomik tedbirlerden ve tahavvüllerden haberdar olmak, bizde, yalnız dış ticaret dairesinin üzerine yüklenmiş bir vazifedir. Dış ticaret dairesinin bu vazifeyi mükemmel bir surette başardığına kanaat edebiliriz. Fakat bu vazifeyi yaparken kendisine yardımcı mahiyette bir teşekkülün de bulunmasında büyük faydalar hasıl olacağına şüphe yoktur. Nitekim Fransa ve İngiltere bu ihtiyacı hissedilmiş, ihracat konseyleri diye yeni bir teşkilata lüzum hasıl olmuştur.

Beynelmîl vakaları takip etmek, muhtelif memleketlerdeki ekonomik tedbirlerden ve tahavvüllerden haberdar olmak, bizde, yalnız dış ticaret dairesinin üzerine yüklenmiş bir vazifedir. Dış ticaret dairesinin bu vazifeyi mükemmel bir surette başardığına kanaat edebiliriz. Fakat bu vazifeyi yaparken kendisine yardımcı mahiyette bir teşekkülün de bulunmasında büyük faydalar hasıl olacağına şüphe yoktur. Nitekim Fransa ve İngiltere bu ihtiyacı hissedilmiş, ihracat konseyleri diye yeni bir teşkilata lüzum hasıl olmuştur.

Fransadaki ihracat konseyi, ticaret odaları, ihracat işlerine kredi açan banka mümessilleri, ve hükümetin intihap ettiği maruf ihracat müesseselerinin mümessillerinden ibaret bir teşekküldür. Harp ekonomisinin icap ettirdiği şartların tesirle vücuda gelen ihracat konseyi, Fransadaki dış ticaret dairesine rehberlik etmektedir.

Harpten sonra dış ticaret işlerinin ne kadar karışık bir hale geldiğini, ticaret anlaşmalarındaki taahhüdlerin ifa edilmediğini, zaman zaman bu sütunlarda yazıyoruz. Bütün bu tahavvüllerin ekseriyetle ithalat ve ihracat tacirlerinin ağızından işitiyoruz.

Ticaret Vekâleti bu şikâyetleri dinlemek suretile, ortada değişen vaziyetten haberdar olmaktadır. Halbuki bizde de ihracat konseyi teşekkül etmiş olsaydı, dış ticaret dairesi, bütün bu tahavvüllerden daha kısa zamanda haberdar olacaktı, daha seri tedbirler itihaz edecekti.

Şimdiye kadar piyasa ile pek sıkı münasebeti olduğumuz gördüğümüz Ticaret Vekâli Nazmî Topçuoğlu'nun böyle bir ihracat konseyi kuracağından eminiz.

Hüseyin Avni

Alman büyük elçisi Ankaradan geldi

Almanyanın Ankara büyük elçisi von Papan dün sabahki ekspresle Ankaradan şehrimize gelmiştir. Büyük elçinin, Berlin seyahati şimdilik teyyid etmiştir.

Gazi köprüsü

Gazi köprüsünün muvakkat kabulünü yapan fen heyeti, köprünün bazı noksanlarını tesbit etmiştir. Şirketin Almanyadan getirttiği Her Pavl isimindeki hendis bu noksanları mahallen tesbit etmiştir. Bundan başka köprünün ikmalî sırasındaki noksan görülen tarafları tamamlamak üzere Almanyanın demir levazımına ait bazı malzeme getirilmiştir. Bu malzeme ile köprünün noksanları tamamlanacaktır. Bundan başka köprü dubarlarının bir kısmının toprağa bastığı hakkındaki haber doğru değildir. Ancak köprünün her iki başında toprak yığıntısı mevcuttu. Bu yığıntı kaldırılmıştır.

Çukurda kabloyu tamir ederken

Beyoğlu Firuzâğada oturan ve elektrikçilik eden Dursun, evvelki gece yarısı Galatada bir kabloyu tamir etmekte iken çukur kenarında bulunan büyük bir taş kafasına düşerek yaralanmasına sebep olmuştur. Yaralı hastaneye kaldırılmıştır.

Otobüs çocuğu yaraladı

Soför İsmailin idaresindeki otobüs dün Kerestecilerden geçerken sekiz yaşlarında Yaşar isiminde bir çocuğu çarparak muhtelif yerlerinden tehlikeli surette yaralanmasına sebep olmuştur. Yaralı hastaneye kaldırılmış, soför yakalanmıştır.

Taksim bahçesi gazinosu

Taksim bahçesi gazinosunun idaresini deruhte eden Romanyalı Yorgopolos, gazinoya alt sofra takımlarını Romanyadan getirecektir. Muteahhid, gazinoya 1 hazi-randa açacaktır.

Nişantaşı Çocuk bahçesi

Nişantaşında 15 inci ilköğretim binasının önünde yapılması kararlaştırılan Çocuk bahçesi için, sahanın dışındaki eski duvarlar yıktırılmağa başlanmıştır. Bahçenin inşaatına bugünlerde başlanacaktır.

★ Bakırköyde bahçıvan Hasanın kulübesinden yangın çıkmış, kısmen yandığı halde itfaiye tarafından söndürülmüştür.

Karilerimizin mektupları

Âmme menafii ve on altı kuruşluk pul

Âmme menafiline teallük eden ve şahsının menafiline alâkadar olmayan bir ihbarda bulunmak üzere, resmi dairelerimizden birine müracaat ettim.

— İstida yaz, ver! - dediler.
— Nasıl istida?
— Basbayağı!... On altı kuruş pulu olacak.

Omuz siltim. Buraya kadar yorulduğuma bile pişman oldum ve çekilip gittim.

Sonradan düşündüm ki, âmme menafii olduğu için, on altı kuruşluk bir fedakârlığı yapmak gene de lâzımdır. Fakat unutmamalı: On altı kuruş, memleketimizin birçok yerlerinde epeyce kıymet arzeden bir yerkindir. Demek ki nice nice hakikatlar bu usul yüzünden kayboluyor. Dikkati celbederim.

V. K.

Sömikok ihtiyacı

İstanbul'a nakli için şilep tedarik edilecek

İstanbul'un kök kömürü ihtiyacı ile meşgul olmak üzere Eti Bak mümessil B. Macid ile Zonguldak havzası müdürü B. Bedri şehrimize gelmişler ve Belediye İktisad müdürü B. Saffet ile temas etmişlerdir. Bu iki zat, Eti Bank'ın Zonguldaktan nakledeceği sömikok için şilep tedarikle meşguldürler. Ancak sömikokun İstanbul için tefrik edilecek miktarı ihtiyacı karşılamayacağı için İstanbul'a gönderilecek sömikoka Türk maden kömürü de karıştırılarak piyasaya satılacaktır. Şimdi banka bu maden kömürü nisbetini tesbit edecektir.

Mali sene sonu

Mali senenin bitmesine bir aydan az bir müddet kaldığı için Belediye muhasebesi mali sene sonuna kadar vergi ve rüsum tahsilâtına ehemmiyet verilmesini ve varidatın bakayaya terk edilmemesini tekrar şubelere tebliğ etmiştir. Bina, arazi, tanzifat vergileri tenvirat rüsumu vesairenin 939 tahakkukatına dahil olan miktarda hemem tamamlan tahsil edildiklerinden 940 senesine pek az bakaya devredileceği ümid ediliyor.

Bundan başka 939 bütçesindeki tahsisat da hemen kâmilan sarfedilmiştir. Bu itibarla tahsisatı biten fasillarda yeni münakaaleler yapılmıyacaktır.

Eminönü meydanı

İlk tanzim kısmı on beş güne kadar bitecek

Eminönü meydanının tanzimi işine iki gündenberi Yenicaninin önünün düzeltilmesi başlanmıştır. Yenicanî önünde ki yaya kaldırım, meydan yüksek olduğundan, buraya yapılan basamaklar, caminin Balıkpazarı tarafındaki cephesi boyunca temdid edilecektir. Bu merdivenin yanında bir istinad duvarı ile Mısırçarşısının Balıkpazarı kapısı önünde bir kavis bulunacaktır. Merdivenler mermerden imsa edileceklerdir. Cami önündeki yaya trotuarın da mermerden yapılması düşünülmüş, fakat kırk küsur bin liralık bir para farkı olduğundan bundan vazgeçilmiştir. Bu saha, asfalt olarak inşa edilecektir. Bununla beraber Eminönü meydanının Belediyeye aid kısmının tanzimi on beş güne kadar ikmal edilecektir.

Bundan sonra tramvay hatlarının sökülmesi ve tramvay hattının geçtiği kısma aid meydanın yükseltilmesi işine başlanacaktır ki bunu tramvay idaresi yapacaktır.

Hazırlanan plâna göre Eminönünden manevra yapan Bebek ve diğer tramvay arabaları bundan sonra meydanın Bahçe-kapısına doğru tarafındaki yaya kaldırım önünde durarak buradan döneceklerdir. İstanbul cihetine giden tramvaylar da Yenicanî kemri yanındaki yaya kaldırım önünde istasyon yapacaklardır.

Üsküdar Adliye binası bitti

Adliye devairi, hazirandan itibaren yeni binada iş görecek

Üsküdar adliye binasının inşaatı bitmiş, kati kabul muamelesinin icrası için İstanbul müddelûmunusinin riyaseti altında bir heyet tarafından bir keşif yapılarak bina tedkik edilmiştir. Bu keşif neticesinde binanın, lâzım gelen geraltı uygun olarak yapıldığı görüldüğünden kati kabul muamelesinin icrasına karar verilmiştir. Ay sonuna kadar bu muameleler ikmal edilerek adliyenin eysası yeni binaya taşınacak ve gelecek ay başından itibaren Üsküdar adliyesi burada faaliyete başlayacaktır.

Hukuk mahkemeleri binasının tamiri

Hukuk mahkemelerinin bulunduğu eski Şürai Devlet binası, orada toplanan kalabalığın sükietine tahammül edemeyecek vaziyette bulunduğu cihetle bir kazaya meydan verilmemek üzere binanın tamirine karar verilmiştir.

Tamir işi şu günlerde müteahhide verilcek ve süratle ikmal edilecektir. Tamirat esnasında mahkemelerin faaliyetinin sekteye uğramaması için tedbirler alınmıştır. Bina tamir edildikten sonra mahkemelerden bazılarının yerleri değiştirilecektir.

Toptan demir fiatleri

Ticaret Vekâleti tarafından tesbit edilmek üzere

Ticaret Vekâleti, Amerikadan gelmekte olan ve yeniden gerek Karabük fabrikasından, gerek diğer membalardan temin edilecek demirlerin toptan ve baz fiatlerini tesbit etmek üzere. Yeni gelecek demirler, bu fiatler üzerinden satılacaktır. Diğer taraftan ellerinde demir stok bulunduran da beyannameye tabi tutulan kimselerin her ay muntazaman beyanname vermeleri kararnameye icabatındandır. Bu iş için verilen mühlet bugünkü pazar günü bittikten sonra mühlet yarın akşama kadar uzatılmıştır. Beyanname ile demir stoklarının yeni vaziyetini bildirmeyenlere Millî İktisadî koruma kanunu hükümleri dahilinde ceza tarh edilecektir. Kararnamenin 12 nci maddesi mucibince her ay beyanname verilecektir. Alâkadar tacirler, Ticaret müdürlüğüne müracaat ederek bu iş için, her aya aid mühletin ne olduğunu sormuşlardır. Tacirlere, icap eden cevaplar verilmiştir.

Yük arabasına kamyon çarptı

Hüsnü isiminde biri, idaresindeki yük arabası ile Köprü üzerinden geçmekte iken 3940 numaralı yük kamyonunun sadmesine uğrayarak araba parçalanmıştır. Firar eden kamyon soförü aranmaktadır.

Yakalanan hırsız

Sorgu hâkiminin kararı ile tevkif edildi

Niyazi adında biri evvelki gece Fatih ci-varında bir eve girerek alt kattaki odalardan esya çalarکن evdekiler uyanmışlar ve Niyaziyi, elinde eşyalarla kaçmak üzere iken yakalamışlardır.

Zabitaya teslim edilen Niyazi dün evrakile birlikte adliyeye verilmiştir. Müddelûmunilikte yapılan isticvabında kendisi suçunu itiraf ederek:

— İş bulup para kazanmak üzere Bandırmadan İstanbul'a geldim. Fakat burada hiç iş bulamadım, parasız kaldım. Hırsızlık yaparak geçinmeğe karar verdim, fakat yakalandım.

Demistir. Dördüncü sorgu hâkimliği Niyaziye isticvap ve tevkif etmiştir.

Ekmek fabrikaları

Bir İngiliz firması, Ankara ve İstanbulda ekmek fabrikası tesis etmek üzere tedkikat yapmıştır. İngiliz şirketi, ekmek fabrikaları kurmak üzere hazırladığı teklifleri bir haftaya kadar bildireceğini Belediyeye bildirmiştir. Firma, şehrimizde ve Ankara-da ihtiyacı göre fabrika kuracaktır. Bu fabrikaların çıkacağı ekmekler tamamen otomatik vesatille yuğrularak pişecek ve el sürülmesizin kâğıt içine sarılarak satılmağa çıkarılacaktır.

Narvik şehri civarında şiddetli muharebe oluyor

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

Müttefiklerin Norveçte birkaç yer tahliye etmeleri Norveç seferinden vazgeçtiklerine delâlet etmez. Bu yerler, harekât planında yapılan tadilat neticesinde boşaltılmıştır.

Müttefikler Norveç seferine azami enerji ile devam edeceklerdir. Münferit Norveç kuvvetleri, Almanlara karşı amansız çete harbine devam ediyorlar. Ezcümle, Roros civarında baskına düşen bir Alman müfrezesi yüz maktul zayıat vermiştir. Norveç müfrezesi, düşmanı ağır zayıatla uğrattıktan sonra Alman hava ve motorlu kuvvetlerinin taarruzları karşısında şimale çekilmiştir. Roros şehri, Norveçlilerin elindedir. Halk, gündüzleri dağlara çekilmekte, geceleri evlere dönmektedir.

Narvik'te şiddetli muharebeler

Londra 4 (A.A.) — İngiliz radyosu, Narvikin, dün akşam karadan ve havadan bombardıman edildiğini ve müttefik kıtaat tarafından bir çevirme harekâtı kışatıldığını haber vermektedir. Osterdal'da ve Rorosun cenubunda müaseler devam etmektedir.

Stavanger ve Fornebu, üçüncü defa olarak tekrar bombardıman edilmiştir ve tayyare karargâhlarına ait binalar alevler içindedir.

Londra 4 (A.A.) — Norveç cenubundaki kıtaatın geri çekilmesine rağmen salâhiyyetler mahafil, müttefiklerin, harekâta daha büyük bir şiddetle devam nîyetinde bulunduklarını söylemektedirler.

Stokholm 4 (A.A.) — Aftonbladet gazetesine Grongdan bildiriliyor: Narvik mntakasında şiddetli bir muharebe cereyan etmektedir. Almanlar şehrin cenubu şarkisinde geri püskürtülmüşlerdir. Müttefikler görünüşe göre Narvike karşı kati bir hücumla geçmek için takviye kıtalarının gelmesini beklemektedirler.

Almanların büyük zayıatı

Grong 4 (A.A.) — Askerî müttefik mahfillerinde öğrenildiğine göre Namsos, Alman bombardımanları bu limanı işe yaramaz bir hale getirdikleri için tahliye edilmiştir.

Bununla beraber Norveğin şimalinde müttefiklerin mevzileri zarar görmemiştir ve İsveç demir madeni yolu müttefiklerin ablakası altındadır. Botni körfezinin buzları erimediği müddetçe bu yol müttefiklerin ablakası altında kalmaktadır.

Aynı mahfillerde kaydedildiğine göre, Alman donanmasının üçte biri imha edilmiştir.

Almanlar Norveçte yapılan nakliyat esnasında insanca çok zayıat vermişlerdir. Bu mahfillerde Norveç ve Danimarkadaki bütün mühim hava üslerinin tamamile tahrip edildiği söylenmektedir. Bu üsler bilhassa Messerschmidt tayyarelerine sarahaten faik oldukları tebeyün eden Hurricane tipindeki İngiliz tayyareleri tarafından tahrip edilmiştir.

Askerî mahfillerde beyan edildiğine göre, müttefikler hava ve deniz harekâtına gittikçe artan bir şiddetle devam edeceklerdir.

Bir İngiliz zabiti Havas ajansının muhabirine şu beyanatta bulunmuştur:

«Almanların Namsosu ilk bombardımanları limanda ve ihraç iskelesinde hiç bir zarar husule getirmemişse de 26 nisanında Alman tayyareleri tekrar hücum ederek 14 saat süren şiddetli bir bombardımandan sonra iskeleye ve limandaki tesisatı tahrip ederek müttefiklerin bu limandan takviye kıtaları göndermelerini imkânsız bir hale getirmişlerdir. Zabıt şunları ilâve etmiştir:

«Namsosa tank ve kamyon çıkarılmış olsa idi bile yollar geçilmez bir hale getirilmiş olduğundan bu malmazemin cepheye nakline esasen imkân yoktu.»

Bir İngiliz gemisi battı

Berlin 4 (A.A.) — (D. N. B.) ajansı bildiriyor: Akşam gazeteleri, Namsos'ta bir İngiliz gemisinin ziyâ uğradığı haberini neşretmektedirler. Alman bombardıman tayyareleri, bu İngiliz harp gemisini bir tek bomba ile batırmışlardır.

Norveç müfrezelerinin muvaffakiyeti

İsveç hududu 4 (A.A.) — (Havas): Roros mntakasında bütün gün cereyan eden bir muharebeden sonra evvelki gece 100 kadar Norveçli ve İsveçli gönüllü 400 Almanı Oslo istikametinde geri püskürtmüşlerdir.

Emin bir menbadan öğrenildiğine göre, Norveçliler cenup istikametinde Almanları takip etmektedirler.

Trondhjem mntakasından hareket eden bazı Alman müfrezeleri cenuba doğru ilerlemektedirler.

Trondhjem'in 50 kilometre cenubu şarkisinde kâin Dolbu'nun Almanlar tarafından işgal edildiği zannedilmektedir.

Norveç milleti harbe devam edecek

Londra 4 (A.A.) — Norveç kuvvetleri başkumandanı general Ruge, Norveç kıtaatına hitaben bir beyanname neşrederek, kahramanca mukavemetlerine devamı teşvik etmiştir.

Stokholm 4 (A.A.) — Norveç Tel-

graf ajansının neşrettiği bir notada Norveç, hürriyetin ilk safhasında elde edilen neticelerin derin bir inkisar tevliid ettiği, fakat Norveç milletinin müttefiklerinin maruz kaldığı müşkülâtı anlamağa gayret ettiği kaydolunmaktadır.

Salâhiyyetler Norveç mahfillerinde Norveç kıtalarının muhariplik zihniyeti baki olduğu ve son hâdiselerin Norveç milletinin ve hükûmetinin mücadeleyle devam etmek hususundaki azmini hiçbir vechile zayıflatmadığı beyan edilmektedir.

Stokholm 4 (A.A.) — Namsos cephesinden tahliye edilen müttefik kıtaları Norveçin başka noktalarında karaya çıkarılmıştır.

Almanların ileri hareketi

İsveç - Norveç hududu 4 (A.A.) — (Havas): Bugün Grunfoss'da hududu geçmek imkânı hasıl olmamıştır. Almanlar, şimdi Grunfoss yolu üzerinde bulunan Nybergsund isimindeki Norveç kasabasını işgal etmişlerdir.

İsveç hududunu geçen birçok Norveç askerlerinin silâhları alınmıştır. Silâhsız olarak hududu geçen diğer Norveçliler serbes bırakılmışlardır.

İsveç gazetelerinin mütalâaları

Stokholm 4 (A.A.) — (Havas): Müttefiklerin Norveçte geri çekilmeleri İsveçte büyük bir hayal inkisarı husule getirmiştir.

«Dagens Nyheter» gazetesi, İngiliz donanmasının Almanların Norveçte asker nakletmelerine niçin mani olamadığını sormakta ve Almanların İngiltereye havadan yaptıkları hücumları teksif etmek üzere Norveç hava üslerinden istifade etmelerinden korkmaktadır.

Social Democraeten diyor ki: «Norveç Alman himayesi altına girmek ve İngiltereye karşı yapılacak askerî harekât için bir üs teşkil etmek tehlikesine maruz bulunmaktadır.»

Mütareke yapmak isteyen Norveçli zabitin salâhiyeti yok

Londra 4 (A.A.) — İngiliz radyosu bildiriyor: Norveçte mahalli bir mütareke akdi için bir Norveç zabitinın Alman makamları ile mütakereye giriştiğini haber alan İngiliz Harbiye nezareti Norveç ordusu başkumandanı ile erkânharbiyesinin bir İngiliz harp gemisine binerek meçul bir istikamete hareket ettiklerini teyid eylemektedir.

Diğer cihetten kral Hakon, henüz Norveçte bulunmamaktadır. Bu itibarla yazılan emriyevmi ve mahalli bir mütareke akdi hususunda yapılan mütakereleler için Norveç yüksek kumandanlığının muvafakati istisâl edilmiş değildir.

Kral ve hükûmeti Norveçten ayrılmalıdır

Stokholm 4 (A.A.) — Norveç ajansı, kralın ve hükûmet erkânının memleketi terkettiklerine dair verilen bütün haberleri katiyetle tektip eylemektedir.

İtalyan sahillerinde muhafaza tertibatı

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

«Kapılarında İtalyanın hâkim bulunduğu Adriyatik denizi, tamamen kilitlidir. 121 İtalyan denizaltısı Ligurya sahili ile Adriyatik denizi methali arasında nöbet beklemektedir. Tirenien denizi, İtalyan üslerinde bulunan hava kuvvetlerinin kontrolü altında bir iç denizdir. Mesina boğazı ile birbirine bağlı bulunan İonya denizi ile Tirenien denizinde, denizaltılardan başka, altı büyük harp gemisi, 33 kruvazör, 118 muhrip, 62 torpido vardır. Düşman deniz kuvvetleri, Akdenizin Pantelerya yakınında kilitlenmesiyle birbirinden ayrılmıştır. Tam bir sahil muhafaza tertibatı, İtalyan sahillerini tamamen himaye altında tutmaktadır. Sekiz milyon İtalyan askeri çarpışmağa hazırdır.

Müttefikler yeni bir Selânik cephesi kurmak istiyorlarmış

Brüksel 4 (A.A.) — D.N.B. ajansı bildiriyor: Belçika gazeteleri, bir Fransız - İngiliz filosunun Şarki Akdenize gönderilmesi ve Mısırda, Yakın Şarkta, Balkanlarda büyük bir asabiyyet hükmü sürmesi keyfiyetine bilhassa nazarı dikkati celbediyorlar. Standard gazetesi, ezcümle, Chamberlain tarafından söylenen nutkun, demokrasi devletlerinin Garp cephesiyle alâkadar olmadıklarını ve kati harekâtın, başka taraflarda cereyan edeceğini gösterdiğini söylemektedir.

Nieuws Van Den Dag gazetesi, Romanın, Akdenizdeki İngiliz filosunun takviyesini İtalyaya müteveccih telâkî ettiğini yazmakta, National Belge gazetesi ise, Norveçteki İngiliz muvaffakiyetisizliğinden sonra, harbin başka tarafa nakledileceğini, müttefiklerin yeni bir Selânik cephesi kurmak arzusunda bulunmaları muhtemel olduğunu söylemektedir.

GENÇ KIZLAR PANSİYONU

B. Roosevelt Akdenizde sulhu korumağa çalışıyor

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

tefikler için Akdenizde ve Adriyatikte her an pek vahim müşkülât çıkarabilecek ciddi bir tehlike teşkil etmektedir.

Diğer cihetten kongre âzasından birçok kimseler, Norveç'te müttefiklerin uğradığı muvaffakiyetsizliğin bütün bitaraf memleketlerde hissedilen emniyetsizliği arttırdığı merkezinde olan kanaatlerini saklamamaktadırlar.

Amerikan efkârı umumiyesi Almanların bu sene içinde kati bir netice elde etmek için bütün gayretlerini sarfedeceklerine inanmağa meyyaldır.

Birçok müşahidler, şimdi nisbeten yakın bir âtîde Hollanda'nın istilâsı imkânını derpiş eylemektedirler. Bu hareket Almanlara İngiltere'ye karşı geniş mikyasta hücumlara geçmek için yeni üsler tesis etmek imkânını verecektir. Aynı müşahidlerin zannetliklerine göre İtalya'nın müdahalesi bu vakayile aynı zamanda vukubulacaktır. Bu hal medenî milletler için gittikçe büyüyen bir tehlike teşkil etmektedir.

İskenderiye limanında muazzam bir harp filosu

İskenderiye 4 — Şimdiye kadar Akdenizde dolaşmış olan en büyük müttefikin filosu, dün buraya gelmiştir. Zırhlılar, kruvazörler ve torpido muhriplerinden mürekkep olan bu müttefikin filosu, ufukta son süratle seyrederek görünmüş ve limanda demirlediği zaman, sahil bataryaları ile top ile mutad selâmları teati etmiştir. Bu müttefikin filosu, evvelki üssünden hareket ettikten sonra hiç bir yerde durmaksızın yoluna devam ederek İskenderiye'ye gelmiştir.

Yarın ve yahuat öbür gün, kuvvetli bir müttefikin filosunun daha buraya gelmesi bekleniyor.

Londra 4 (A.A.) — Reuter ajansının İskenderiye muhabiri, müttefik filosunun İskenderiye'ye gelmesi, Büyük Britanyanın, şarki Akdenizdeki hukukunu icabında müdafaaya sadece kadir değil, aynı zamanda azimli de bulunduğunu isbat ettiğini bildirmektedir.

Reuterin bu muhabiri, filonun zırhlılardan, kruvazörlerden, muhriplerden, denizaltılardan ve mühimmat nakliye gemilerinden mürekkep olduğunu haber vermektedir.

Mussolininin Rooseveltle mesajı

Vaşington 4 — Perşembe günü İtalyan sefiri, Reiscicumhur B. Roosevelti ziyaret ettiği zaman B. Mussolinin bir mesajını kendisine tevdi etmiştir. B. Mussolini, bu mesajında, Amerikanın Roma sefirini kabul ettiği zaman ileri sürdüğü noktai nazarı tamamlamıştır.

Orta Şark İngiliz hava kuvvetleri kumandanlığı

Londra 4 (A.A.) — Hava mareşali Sir Arthur Longmore, Sir William Mitchell'in yerine Orta Şark İngiliz hava kuvvetleri kumandanlığına tayin edilmiştir. Arthur, 20 mayısta vazifesine başlayacaktır.

Yugoslavyaya teminat vermemişler

Vaşington 4 — Berlin mahafili, Almanyaya ile İtalyanın Yugoslavyaya teminat verdiklerini tektip eylemekte, Yugoslavyanın bu iki memleket ile ademi tecavüz paktları akdetmiş olduğunu ve teminat verilmesini icap ettirecek yeni bir vaziyet hâdis olmadığını hatırlatmaktadır.

Amerika sefirinin Mussolini ile mülâkatına dair tafsîlât

Vaşington 4 — B. Rooseveltin, harbin diğer mntakalara sirayetini menetmek için sarfettiği gayretler hakkında Amerikan Hariciye Nezareti mahafilinde âzami ketumiyet muhafaza edilmektedir. Romadaki Amerika sefirinin Mussolini ve Kont Ciano ile yapmış olduğu mülâkatlar hakkında Vaşingtona bir tanesi on bin kelimelik olmak üzere çekmiş olduğu telgrafları, ancak pek mahdud bazı resmî zevat görebilmişlerdir.

Evvel zaman içinde

Yıldızın ricali birbirine katmak merakı

Beyrut ve Şam valileri ordu kumandanına gönderilen imzasız mektuplar

Beyrutta idik. Babama mabeyni hümayun başkâtibinden bir mahrem mektup geldi. Adet hilâfına olarak zarfın arkası mühürsüz idi. Ve yine âdet hilâfına olarak bu mektup posta ile gelmişti. Halbuki o zamanlar vilâyetlere gelen muharreratı kapı kâhyaları yollarlardı. Bu tahriratın münderecatı aşağı yukarı şu mealde idi:

«... Suriye valisi Nâzım ve beşinci ordu kumandanı Hakkı paşadan sarayı hümayuna maruz ârizalarda pederimin Beyruttaki eşhası muzıra haklarında semahatı himayetkârlığından (aynen) zâtı şahane ikaz edildiğinden dolayı maruzu hulûs ve mevdette sizi haberdar etmekteyiz.» Bu tahrirat resmî kâğıd üzerine yazılmıştı. Fakat imzasızdı ve posta ile gönderilmişti. Bittabi nazarı dikkati celbetti. Merhum babam derhal başkâtibe şifreli bir telgrafname yollayaraü iztihahta bulundu. ve «Burada eşhası muzir yoktur. Fakat bazı imamete memur murlar ve zabitanı askeriye vardır. Redif kumandanlığı erkânharbiye reisi miralay Bedri, Beyrut mevki kumandanı miralay İsmet, hastane sertabibi binbaşı Hayri, mütekaid ferikandan Şevket paşalar ve beyler gibi. Bunların hüsnü idareleriyle mümkün oldukça terfihî ahvallerince dahi gayret olunması İstanbuldan Beyrut gelirken telâkî ettiğim iradei seniyi ictizasındandır. Binaenaleyh himaye olunan muzir eşhasın kimler olduğuna istibah hasıl ettiğim için tavzihi keyfiyet buyurulmasını rica ederim» dedi.

Bu aralık Ahmed İzzet bey de Nemçe vapurile Beyrutta gelmişti ve beşinci ordu erkânharbiyesine tayin olunmuştu. Fakat henüz Şama gitmemişti. Bizim misafirimiz bulunuyordu. Çünkü Ahmed İzzet bey (bilâhare müzet ve sadrazam olan merhum İzzet paşadır) yegeni Reşid Akif paşa merhum kadar babamın sevdiği ve dostu bir zattı ve lûtfen bana hocalık etmişlerden idi. Bu mektupla onun muvasalatı ve misafireti arasında da bir münasebet bulunamıyordu. Zira ikisi hemen hemen beraber gelirdi.

Bu telgrafname cevabı gelmedi. Lâkin iki üç gün sonra bayram geldi. Ben mahalli memuriyetine giden Ahmed İzzet beyle beraber Şama gittim. Ve Viktorya oteline misafir olduk. Suriye valisi Nâzım paşayı ziyarete gittim. Kendisini çok severdim ve bu zamandan evvel ne zaman Şama gitsem onun misafiri olurudum. Paşazadeleri baştan çıkarırlar. Seni bırakmam der dururdu. Dururdu ama biz yine durmazdık. Nâzım paşa beni nisbeten şoukça kabul etti ve mutadî vechile alaylarla ağabeyisini sormadan (çünkü babamla aralarında yaş davası vardı) doğruca otele gidişimden de bir mana çıkarak bir şey söylemek istiyordu. Müsaade istedim, vermedi. Ve nihayet dayanamıyarak çantasından bir zarf çıkardı. Bu zarf pederime gelen zarfın aynı idi. Ben derhal, müsaade ediniz, mektubu ben okuyayım dedim. (O zaman hafızam kuvvetli id. Halbuki şimdi nisanım mahirdir) ve babama gelen mektubu aynen ve harfiyen okudum.

Hayretle: «Ne söylüyorsun oğlum!...» dedi ve bir daha oku bakayım diyerek elindeki mektubu kontrol etti. Bu mektup da bizimkinin aynı idi ve o da imzasızdı. Her dem zinde ve her vakit asabî bulunan Nâzım paşa odasında dolaşmağa başladı. Bir şey söylemiyerek muttasıla sigara içiyordu. Uşağını çağırırdı. Arabasını ısmarladı. «Haydi benimle beraber gel. Ben bayram ziyaretlerini iade ederim; sen de arabada otursun istersen. Biraz da gezmiş olursun» dedi. Yola koyulduk. Yalnız arabaya binen ken evindeki telgraf memuruna saat on ikiye doğru (ezanî) Beyrut valisini aramasını ve konuşmak istediğini söyledi.

Aydet ettiğimiz vakit saat on bir buçuktu. Biraz sonra pederimi buldu. Nâzım paşa telgraf odasına girdi. (O zamanlar telefonumuz olmadığı için bu gibi konuşmalar telgrafla icra olunurdu). Nâzım paşaya ben bu mektuptan sonra babamın ne yaptığını bilmiyorum dediğim cihetle bu konuşma lâzımdı ve üst tarafı artık onlara ait bir işti.

Nâzım paşa gülerlek yanıma geldi: Aferin uğurlu çocuk. Sen Şama gelmeseydin biz babanla birbirimize girecektik. Ben de hiç babana gelenden haberm yokmuş gibi bu mektubu başkâtipten soracağım. Bakalım ne çıkar. Sen de kimseye söyleme» dedi ve ısrarına rağmen müsaadesini ıstıraham edip saat yarıma doğru oteline döndüm.

Ahmed İzzet beyi (paşa) otelde buldum. Kendisi oğün dairei müşiriye gitmiş, kumandan Hakkı paşayı ziyaret etmiş ve işine başlamıştı. Daha başka başka resmi ziyaretler de ifa ettiğinden dolayı yorulmuştu. Yemeği yer yemez odalarımıza çekildik. Benim yanımda hususi ve daimi hocam Fransız mösyö Jordan da vardı. (Hâlâ Paristedir).

Ertesi gün Beyruttaki mütekaid ferik Şevket paşanın bir emanetini damadı ordu kumandanı Hakkı paşaya teslim etmek üzere dairei müşiriye Ahmed İzzet beyle beraber gittim. O daireisine ben kumandan paşanın tarafına doğru yürüdük. Hakkı paşa bir müddet sonra beni kabul etti. Çok nazik bir zat olduğuna için iltifat etti. Kayın pederi hakkında babamın gösterdiği hümmetten dolayı da ayrıca teşekkür etti. Ve yalnız pederime söylemeklikim kayidle mahramane bir şey ifade edeceğini ilâve eyledi: «Pederinizle Nâzım paşa hazretleri müştereken zâtı şahaneye maruzatta bulunarak benim menfi zabitanı ve ümeraya fazla mezuhiyetler verdiğimi ve müsamahalarda bulunduğumu arzemişler. Sureti mahramanede haberdar oldum. Halbuki sizin taraftakileri siz bizden ziyade himaye ediyorosunuz. Doğrusu mahzun oldum, inanmadım amma rahatsız da olmamış değilim.» demesile ben yine baklayı ağzımdan çıkardım ve yalnız babama da böyle bir ihbar geldiğini söyledim. Şeklini izah ve tahriratı harfiyen kiraat ettim.

Hakkı paşa da hayretten hayrete düştü ve kendisine gelen mektubun da bizimkine benzediğini ve imzasız olduğunu söyledi ve sonra ne yaptı bilmiyorum. Bu vakadan sonra bir altı sene kadar daha Beyrutta kaldık. Ancak bu mektubun ne olduğunu öğrenemedik. Pederim de istizahına cevap almadı.

Semih Mümtaz S.

Anneler... Babalar... Kadınlar... Erkekler... Genç kızlar... Gençler... Hepiniz bugün

SAKARYA

Sinemasına
gidiniz ve CECALIA PARKER ile ERIC LINDEN tarafından yaratılan

Gençlik Günahı

Fransızca sözlü filmini görünüz. Aşk kellesinin bütün kuvvet ve sevimliliğini anlıyacaksınız.

İstanbulda ilk defa

Gösterilecek muhteşem bir filmidir. İlâveten: Gene büyük bir Fransız filmi

Aşk ve Macera

EDWIGE FEUILLIÈRE ve JEAN MURAT tarafından oynanmış güzel bir film. Bugün saat 11 de tenzilâtı matine

BUGÜN MELEK

sinemasında

VIVIANE ROMANCE

GEORGES FLAMANT ve DALIO

tarafından nefis bir surette temsil edilen

YARI GECEDEN SONRA

Fransızca sözlü filmini takdim edecektir.

İlâveten: METRO JURNAL En son harb ve dünya havadisleri.

Norveçte İngiliz askerleri — Deniz muharebesi

Bugün saat 11 de tenzilâtı matine.

Bugün ASRÎ sinemada

Kadınlar Saltanatı

Pierre William - Suzy Prim tarafından zengin ve güzel film

Yahşi Atlar Kralı

Dünyanın en fevkalâde atı
R E X ' in
iştirakile (Türkçe Sözlü)

İtalyanın lisanı değişti

Avrupada siyasi vaziyet birdenbire değiştiğinden askeri vaziyette dahi tabiatile büyü bir tahavvül hasıl olmuştur. Harbin bidayetindenberi gayri muhariplik namı altında bitaraflık gösteren ve bu yolda her tarafa ve bahuşu mütteliklere teminat veren İtalya, Norveç harp sahnesi olduktan sonra lisanını değiştirmiştir. Matbuatı ve belli başlı siyasi adamları mütteliklere en şiddetli hücumları yaptıktan başka Almanyanın gayri mağlûb olduğu yolunda müddeiyatta da bulunmağa başlamışlardır.

Bu suretle efkârıumumiyei askeri vaziyetin gûya mütteliklerin aleyhine döndüğüne iknaa çalıştıktan sonra İtalyanın Devlet adamları İtalyanın harbe girmemesi gayri mümkün olduğunu ilân ettiler. İtalyanın bu tavır hareketi bidayette yeni bir plânı olarak telâkki edilmiştir. İngiltere, İtalyanın hakiki fikrini öğrenmek için harp iktisadiyatı esasî üzerinde kârlı bir ticaret muahdesinin akdini teklif etmiştir. Fransız Başvekili dahi İtalya ile anlaşmağa Fransanın hazır bulunduğunu ve bunu resmen bildirdiğini parlâmentoda iki defa beyan etmiştir.

Fakat bu teşebbüslerden henüz bir netice çıkmamıştır. Fransa Başvekili'nin ahiren beyan ettiği veçhile Norveçteki harekât, mütteliklerin şimalde bahri tefevvukunu daha ziyade sağlamlaştırmış olduğundan ve Alman filosunun hemen hemen yarısı tahrib edildiğinden İngiltere ile Fransa hükûmetleri, artık Şimal denizinde bulundurulmasına ihtiyaç kalmıyan donanmaları'nın mühim bir kısmını her ihtimale karşı Şarkî Akdenize nakletmişler ve bu muntakada çok sıkı emniyet tedbirleri almışlardır.

F. K.

AKŞAM SPOR

Mektep maçlarının finali

Galatasaray, Boğaziçi ile 1 - 1 berabere kaldı
Haydarpaşa, Hayriyeyi 3 - 1 yendi

İstanbul maarif müdürlüğü tarafından tertip edilen mektep maçlarının finali dün Şeref stadında yapılmıştır. Bu müsabakalarda alınacak neticeler üç aydanberi devam eden mektep maçlarının şampiyonunu meydana çıkaracağından stad üç bine yakın bir meraklı kütlesi tarafından çevrilmişti.

Haydarpaşa - Hayriye

Günün ilk maçı saat 15 de Haydarpaşa ile Hayriye lisesi arasında yapıldı. Bu müsabakanın galibi mektep maçlarında üçüncülük derecesini kazanacağından her iki takım en kuvvetli kadrola sahaya çıkarak şu şekilde dizildiler:

Haydarpaşa: Sabri - Sadettin, Niyazi - Orhan, Tarık, Kemal - Suad, İbrahim, Memduh, Müzdat, Halid.

Hayriye: Nevzad - Mustafa - Galip, Necmi, Faruk, Arif - Salih, Tevhid, Orhan, Kadir, İsmet.

Hakem Şazi Tezcan. Oyun çok seri başladı. Karşılıklı akınlar arasında geçen ilk dakikalardan sonra Haydarpaşalılar yavaş yavaş hâkimiyeti alarak rakiplerini tehdide başladılar. Santrhal Tarıkın çok güzel desteklediği Haydarpaşa hücum hattının netice alması her an bekleniyordu. Nihayet beklenen gol 18 inci dakikada İbrahim'in sıkkıştıle oldu. Üç dakika sonra da Memduh takımının ikinci golünü yaptı.

Üstüste yedikleri goller Hayriye oyuncularını harekete getirdi. Merkezden yaptıkları seri bir hücumda bir penaltı kazandılar ve Orhan bunu gole tahvil etti.

2-1 vaziyette giren oyun süratlendi. Devrenin nihayetine doğru Müzdat kalecinin hatasından istifade ederek Haydarpaşanın üçüncü golünü yaptı ve birinci devre 3-1 bitti.

İkinci devrede iki taraf da bütün enerjileriyle oynamalarına rağmen bu neticeyi değiştiremediler ve müsabaka 3-1 Hayriyenin mağlûbiyetiyle nihayetlendi. Haydarpaşalılar bu galebe ile mektep maçlarının üçüncülük mevkiini elde etmiş oldular.

Galatasaray - Boğaziçi

Günün ikinci maçı Galatasaray ile Boğaziçi arasında yapıldı. Bu karşılaşmanın galibi şampiyon olacağından her iki takım bu maçı için haftalardanberi hazırlanmakta idi. Saat 16,30 da sahaya çıkan takımlar şu şekilde dizildiler:

Galatasaray: Necmi - Ali, Talât - A. bid, Halil, Mahmud - Mustafa, Aydın, Muzaffer, Nuri, Bülend.

Boğaziçi: Halil - Süreyya, Rahmi - Enis, Osman, Necdet - Sabri, Mustafa, Tesid, Niyazi, Nusret.

Hakem: Sami Akıkokey. Oyuna Boğaziçi başladı. İlk anlarda her iki takım maçı heyecanından kurtulamadıkları cihetle geliş güzel oynuyor ve müsabaka bu yüzden zevksiz oluyordu. Nihayet 15 inci dakikadan itibaren takımlar bu tutuktuktan kurtuldular ve normal oyun kendini gösterdi. Bu sırada Boğaziçinin açıkları vasıtasile yaptığı hücumlar Galatasaray kaleci için tehlike oluyordu. Fakat yapılan müteaddit akınlar muhacimlerin acelesi yüzünden netice vermiyordu.

28 inci dakikada müdafilerin ilerde bulunmasından istifade eden Galatasaray soldan anı bir hücum yaptı. Bu akın favulle kesildi. Çekilen favule Boğaziçi kalecisi yanlış bir çıkış yaptı ve Aydın yavaş bir şütle Galatasarayın yegâne golünü yaptı.

Boğaziçinin hâkim oynamasına rağmen birinci devre 1-0 Galatasaray lehine bitti. İkinci devreye Galatasaray çok canlı başladı. İlk anlarda üstüste yaptıkları akınlarla Boğaziçi kalecisi tazyik ettilerse de netice alamadılar.

MÜESSİF BİR KAZA

Devrenin 14 üncü dakikasında Galatasarayın soldan yaptığı bir hücumda solcu Bülend topla giderken Boğaziçi kalecisiyle çarpıştı ve bu çarpışmada her ikisi de yere yuvarlandılar. Aksi bir tesadüf olarak ters bir vaziyette bacağı alta kalan Galatasarayın bu genç ve istidatlı oyuncusunun sol bacağı bilek kemiğinden kırıldı.

Bu hâdiseden dolayı oyun on dakika kadar inkıtaa uğradı ve sıhhi tedabir alınarak Bülend imdad otomobili ile derhal hastaneye kaldırıldı.

Oyuna tekrar başlanıldığında zaman her iki taraf sporcularının morallerinin bozulduğu isteksiz bir şekilde oynamalarından belli oluyordu.

10 kişi ile kalan Galatasaray oyundaki nisbi hâkimiyetini kaybetmiş ve hücum sırası Boğaziçiye geçmişti. Nitekim birbirini takip eden bu akınların birisinde Niyazi bir karışıklıktan istifade ederek 18 inci dakikada takımının beraberlik sayısını yaptı.

Galatasaraylılar bu golün ofsaid olduğuna itiraz ettilerse de hakem kararını değiştirmede. Müsabaka bundan sonra sert bir şekil aldı ve bu netice değişmeden 1-1 beraberlikle nihayetlendi.

Bu maçın beraberlikle bittiği takdirde yarım saat temdit edileceği evvelce ilân edildiği halde hakem bu temdidi yapmadı ve bu suretle mektepliler şampiyonu belli olamadı. Şampiyonluk için her iki takım bir kere daha karşılaşacaklar.

Beyoğluspor, Demirspor 2 - 1 mağlûp etti

İki Ankara, üç İstanbul klübü arasında millî küme harici olarak tertip edilen spor kupası maçlarına dün İstanbulda devam edilmiştir. Bu deplasman maçı için Ankara'dan şehrimize gelen Demirspor takımı, ilk müsabakasını Beyoğluspor klübü ile Taksim stadında 1500 kişiyi bulan bir seyirci kalabalığı önünde yaptı. Takımlar sahaya çıktıkları zaman şu şekilde yer aldılar:

Beyoğluspor: Yanko - Civelek, İstavro - Çiçevic, Maroli, Etyen - Filip, Tomi, Mesinezi, Bambino, Şükrü.

Demirspor: Hilmi - Gazi, Şevket - Orhan, İbrahim, İbrahim - Salih, Arif, Hakki, Fahri, Zeki.

Hakem: Nuri Bosut. Oyuna Peralılar başladılar. İlk on dakika nisbi bir hâkimiyet kuran Peralılar, 8 inci dakikada topu solcu Şükrüye gönderdiler. Şükrü seri bir inişle kale çizgisine kadar geldi. Ortadaki topa çok nefis bir kafa vuran Tomi Beyoğlusporun ilk golünü temin etti. Bundan sonra devamlı tazyiklerle rakiplerini bunaltan Demirsporlular ezici bir hâkimiyet kurdularsa da, bu hâkimiyetleriyle mütenasip gol temin edemediler. 30 uncu dakikada Demirsporlular bir penaltı kazandılar. İyi bir vuruşla, kaleyi gafil avlayan Şevket beraberlik golünü yaptı.

40 ne dakikada yanlış bir ofsaid tabiyesi yapmak isteyen Demirspor sağ müdafil Gazi, takımı aleyhine bir gole sebep oldu. Maroliden güzel bir pas alan Tomi rahat bir sürüş ve vuruşla ikinci golü de yaptı. Devre de bu şekilde bitti. İkinci devrenin hemen hemen tamamı

Demir memleketi Kiruna

Almanya 10 milyon tonluk demir ihtiyacının 9 milyonunu buradan alır

İsveç demirlerinin Norveçin Narvik limanı vasıtasile ihraç edilmesinin sebebi nedir?

Norveçin istilâya uğraması, Almanların İsveçten almakta bulundukları demiri günün meselesi yapmıştır. İsveçte dört beş yerde demir madeni vardır. Fakat bunların içinde en ehemmiyetlisi ve en halis demir cevheri çıkararı, Kiruna şehri civarında bulunan madenlerdir. Kiruna, İsveçin en şimal tarafında, kırmızıya boyanmış bir kaç yüz ahşap evden mürekkep küçük bir kasabadır. Bütün İsveç şehirlerinde olduğu gibi bu kasabada da 2 - 3 sinema, bir kaç otel vardır. Kasabanın kadın ve erkekleri ski pantolonu giyerler. Kasabalarına gelen bütün ecnebilere karşı derin bir ümitsizlik gösterirler. İşte Skandinavyada Almanya ile müttelikler arasında cereyan eden muazzam mücadelenin mihverini teşkil eden İsveç demir cevherlerini sinesinde taşıyan Kiruna kasabasının kısaca tasviri budur.

Kasabaya daha varmazdan evvel uzaktan bodur dağlar görünür. Dağların yüksekliği, bir kaç yüz metreyi geçmez. Yarı yarıya karlarla örtülü olan etraftaki dağların yamaçlarında kazılmış taraçalar ve bunların eteklerinde tek tük yükselmis ağaçlar vardır. Buralarda yeni Cinedeki altın madenlerinin etrafında görülen sairane manzaralardan eser yoktur. Kasabada evlerinin kapıları önünde kocaların, kardeş veya sevgililerinin dönüşünü endişe ile bekleyen kadınlar görünmez.

Kiruna ne sairane, ne güzel ve ne de alâkayı celbedici bir şehirdir. Fakat burası, zengin, son derece zengindir. Almanların bu kasabaya aşık olmalarının sır ve hikmeti budur. Kasabanın alâkayı celbetmemesinin sebebi de demir cevherinin yeraltından değil, sathından çıkarılmasıdır. Buradaki demir ocaklarının galerileri, tüneller ve kuyular yoktur. Kıymetli demir cevherini bol bol çıkarmak için etrafındaki suları yamaçlarına kazma vurmak kâfidir.

Buradaki ocaklarda demir cevherini çıkarmak için amelelerin, başka memleketlerin kömür ve altın ocaklarında olduğu gibi yeraltında hiç bir zaman güneş yüzü görmeyen ratip ve kuvvetli bir kaç yüz metrelik kuyuların dibine inerek kaya ve toprakları kazmalarına lüzum yoktur. Çirkin fakat pek zengin kadınlar gibi Kiruna kasabası da sahip ve sakinlerine tehlikesiz, endişesiz, helecan-sız kolay ve müreffeh bir hayat temin ediyor.

Helecan-sız tabirini yalnız yerli halk için kullanmak lâzımdır. Çünkü kasabaya ziyaret eden ecnebinin vaziyeti farklıdır. Etraftaki dağ yamaçlarından demir cevherini kolaylıkla ve bol miktarda çıkarmak için her gün patlayan dinamit lâğımının korkunç gürültüleri ve evler ile otellerin camlarını zangır zangır titretmesi, ecnebi ziyaretçilerin sinirlerini bozuyor ve şehrin tayyare bombardımanına uğradığı intibasını uyandırıyor.

Kırkpınar güreşleri

Serbes güreş müsabakaları da yapılacak

Ankara 4 (A.A.) — Bu sene Edirne'de yapılacak olan Kırkpınar güreş müsabakalarına Beden terbiyesi genel direktörlüğü güreşçileri de işti-rak edecekler ve yağlı güreşlerden başka serbes güreş müsabakaları da yapacaklardır.

Edirneye güreş için etraftan gelen ve bir çoğu Halkevleri mensupları olan halk güreşçilerinin, güreşlerin devam ettiği günlerde, Edirne'de, Edirne Halkevi tarafından misafir edilmeleri için Cümhuriyet Halk Partisince tedbir alınmıştır.

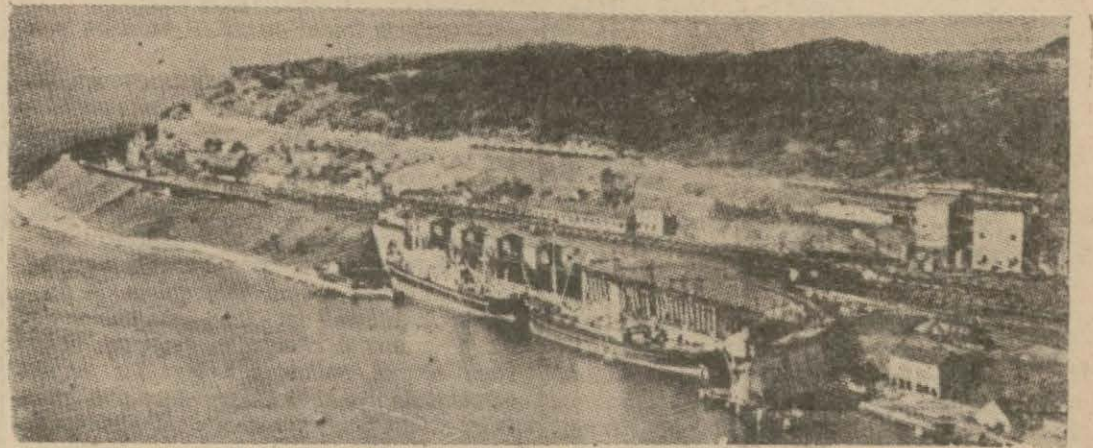
Ayrıca yağlı güreşte, her sikkette birinci ve ikincilere ve serbes güreşte birincilere «Kırkpınar güreşleri C. H. P. armağanı 10/5/940» yazılı cep saatleri hediye edilecektir.

Demirsporun hâkimiyeti altında geçmiş olmasına rağmen muhacimlerinin beceriksizliği yüzünden gol çıkaramadılar ve neticede 2 - 1 mağlûb oldular. Gol çıkaramamaktan mütevellid bir asabiyetle ikinci devreyi de pek hırçın oynadılar.

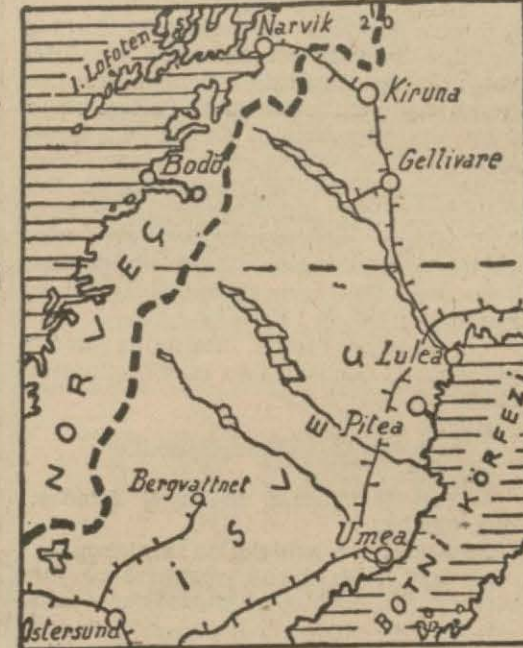
Oyunun birinci devresinde Zekinin, oyundan sonra da Gazinin yan hakemine karşı yaptıkları dürtüş hareket ve muamele fena bir intiba bıraktı.

Demirspor bugün Şişli ile karşılaşılıyor

Demirspor takımı ikinci maçını bugün saat 10,5 da yine Taksim stadında Şişli ile yapacak ve akşam Ankara'ya hareket edecekler.

Narvik limanında demirlerin vapurlara kolayca yükletilmesini temin eden tesisatın bir kısmı

Kiruna maden muntakası ve Narvik ile Lulea'yı gösterir harita

retmesi, ecnebi ziyaretçilerin sinirlerini bozuyor ve şehrin tayyare bombardımanına uğradığı intibasını uyandırıyor.

Kirunanın etrafındaki dağlardan dinamit fitillerile çıkarılan demirler, cevher itibarile Avrupanın en zengini addedilirler. Bu cevherlerde yüzde 60 - 65 saf demir bulunur. Dağın eteklerinde kurulmuş olan bir fabrikada bu cevher kitleleri vapurlara yükletilebilmek için parçalanmakta ve sonra da, buradan elektrikli şimendiferli yolla Narvik limanına sevkedilmektedir.

Yakın zamana kadar Kiruna ocaklarından her yıl beş milyon ton demir cevheri ihraç ediliyor ve bunlar hep Narvik limanı vasıtasile ihraç ediliyordu. Fakat bir kaç aydanberi, Almanya'ya demir ihracatının artması üzerine Kirun ocaklarının senevi istihsalâtı evvelâ 8, sonra 12 milyon tonu bulmuştur.

Almanya demir ihtiyacının onda dokuzunu İsveçten temin eder. Onda birini de Fransa, İspanya, Belçikadan getirir. Harbin başlaması üzerine bu memleketlerden ithalat yapamadığından şimdi, harp dolayisile artan bütün ihtiyacı İsveçten temin etmek mecburiyetindedir. Almanyanın senelik demir ihtiyacı 10 milyon tondur. Harpten evvel bunun 9 milyonunu İsveçten ithal ederdi. İsveç bu 9 milyonun 7 milyonunu Norveçin Narvik, 2 milyonunu da Baltık denizinde Botni körfezi sahilindeki Lulea İsveç limanı vasıtasile yapardı.

İsveçin demirlerini kendi limanlarıyla ihraç etmiyerek daha ziyade Norveç vasıtasile harice göndermesi iptida garip görünür. Fakat mesele basittir. Bir defa Lulea limanı senenin 7 ayında buz tutar, buradan ihracat yapmağa imkân yoktur. Buzlar ancak mayısın sonuna doğru çözülür, vapurlar Luleaya gelmeye başlarlar. Fakat teşrinievvelin sonunda körfez donar, yine vapur seferleri durur. Halbuki Narvik limanından Golf Strym denilen sıcak su akıntısı geçtiği için burası katiyen buz tutmaz. Kişin da vapurlar buradan demir yükleyebilirler.

İkinci nokta da Narvikte liman tesisatının çok mükemmel olmasıdır. Vaktile İsveç ve Norveç bir hükûmet iken bütün demirler Narvik yolla ihraç edilirdi. Esasen Kiruna, Narvike Lulea limanından daha yakındır. O zaman bu ihracatın kolayca yapılması için limanda mühim tesisat vücade getirilmisti. Norveç İsveçten ayrıldıktan sonra da küçük bir resim alarak bu nakliyatın yapılmasını temin etmiştir.

Kiruna ile Narvik arasında gece gündüz çeyrekte bir tren vardır. Bu trenler demir cevheri yüklü açık vagonlardan mürekkeptir. Dekovil vagonlarının büyüğü olan bu vagonlar limanda vapurun yanına kadar gelirler ve yana yatarak hamulelerini vapurların anbarlarına boşaltırlar. Limanda bunun için tertibat vardır.

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Alman donanmasına toplu bir kuş bakışı

«Deniz» mecmuasının son nüshasında Alman donanmasına dair aşağıki malûmat verilmektedir:

7 tane muharebe zirhlısı: Halihazırda Almanların 2 muharebe zirhlısı vardır. Bu sene sonunda bitmesi muhtemel olan 3 tane 35000 tonluk zirhlı ile mecmuu beş eder. 2 tane Cep kruvazörünü de zirhlılar arasında saymak mümkündür.

Hizmetteki gemiler:

İsmi Mai mahrec Sürati Büyük silâhlı tonası

Scharnhorst 26000 27 mil 9 tane 28 lik Gneisenau 26000 27 mil 9 tane 28 lik [.]

3 tane cep zirhlısı: (Admiral Graf Spee) Montevideoda batı Admiral Scheer 10000 26 mil 6 tane 28 lik Deutschland 10000 26 mil 6 tane 28 lik

2 tane büyük kruvazör: Admiral Hipper 10000 32 mil 8 tane 20,3 lük Blücher 10000 32 mil 3 tane 20,3 lük

Yekün 92000

İsmi Mai mahrec Sürati Büyük silâhlı tonası

6 tane küçük kruvazör: Nürnberg 6000 32 9 tane 15 lik

Leipzig 6000 32 9 » 15 » Köln 6000 32 9 » 15 » Karlsruhe 6000 32 9 » 15 » Königsberg 6000 32 9 » 15 » Emden 5400 29 8 » 15 »

Yekün 35400 Destroyerler 22 tanedir.

6 tanesi 1811 tonluk ve 16 tanesi 1625 tonluk. Ayrıca 600-800 tonluk 20 tane torpitosu vardır. Süratleri 33-36 mildir.

Denizaltılar: Harp başladığı zaman 60 tane idi. Bunların en az ellisi tanesi batmıştır. Yeni yapılanlarla beraber bugün 20 kadar mevcut olabilir.

50 kadar da mayın ve sair hizmet gemileri mevcuttur.

[.] Bu gemilere verilen isimler 1914 de Koronel galibi Alman Amiralı Graf Von Spee'nin donanmasına mensup olup Falk-lant muharebesinde İngiliz donanması tarafından batırılan iki geminin isimleridir.

Not: Batığı bildirilenlerle batıp batmadığı meşhûk olan bazı gemilerde bu listede mevcuttur.

Ankarada yapılan millî küme maçları

Ankara (Akşam) — Dün 19 mayıs stadında büyük bir kalabalık önünde millî küme maçlarına devam edilmiş ve İzmir takımlarile Ankara takımları karşılaşmışlardır.

Günün ilk müsabakası Gençlerbirliği ile Altay arasında yapıldı. Çok heyecanlı ve birbirini takiben yapılan karşılaşılı sayılar arasında geçen bu müsabaka neticesinde Gençlerbirliği Altaya 5 - 3 galib geldi. Günü ikinci karşılaşmasını Muhafızgücü ile Altanordu yaptı ve Muhafız tamamen hâkim bir oyundan sonra 5 - 0 rakibini yendi.

Fenerbahçe - Kurtuluş maçı

Bugün Fenerbahçe stadında Fenerbahçe ile Kurtuluş klübü arasında saat 16 da hususi bir maç yapılacak ve Fenerliler bu müsabakada bazı yeni oyuncular tecrübe edeceklerdir.

Tirede çekirge

İzmir 4 (A.A.) — Tire kazasının bazı köylerinde çekirge görülmüş ve imhası için derhal faaliyete geçilmiş-tir.

Memleket aşkı, her sevgiden üstün olmalıdır. Bu kadın bizi içimizden vurup kaçarken arkamızdan gülecektir

Ahmed Remzi işini bitirdi. İstanbul'dan gelen gazeteleri cantasına yerleştirdi. Bankadan çıktı. Zonguldağa geldikleri gündən beri hemen hemen hiç değişmeyen bir hayat programı takip ediyordu. Remzi bankadan çıktıkdan sonra doğru eve giderdi, karısı Şaziye ile bir müddet konuşurlar, İstanbul'dan gelen gazeteleri okurlardı. Sonra karşılıklı yemek yerler; radyolarını açarlar, biraz musiki, biraz da dünya ve muharebe havadislerini dinlerlerdi. Nihayet erkenden yataklarına çekilirlerdi. Pek binde bir, bir ahbablarını, bir tanıdıklarını ziyarete giderlerdi.

O akşam da karşılıklı radyo dinlerlerken Şaziye:

— Remzi, dedi. Senebaşı yaklaşıyor... Bir tayyare piyango bileti alalım. İçime doğdu. Muhakkak bize bu yılbaşı piyango çıkacak... Hem ben bunun rüyasını bile gördüm...

Ahmed Remzi gülmüşü:

— Pekli alalım...

— Düşün bir kere... Çıkarsa elimize kaç para geçecek?...

Ahmed Remzi zihninde küçük bir hesap yaptı:

— 60000 lira... Eeeh bu zamanda da fena! para değil...

— Ne diyorsun?... Tabii fena bir para değil... Bu para ile ne yapabiliriz?...

— Evvelâ İstanbul'da güzel bir apartman satın alırsın... Bir katına kendimiz yerleşiriz. Öteki katlardan aldığımız kira ile pekâlâ geçinebiliriz. Hem ben de biraz çalışırım...

Mükemmel bir hayat süreriz.

Şaziye kocasının sözünü kesti:

— Fakat yalnız kendimizi düşünmemeliyiz Remzi... Bize de akrabalarmızı yakınlarımızı düşünmeliyiz... Onlara da kazandırmamız piyangodan küçük bir hisse ayrılmalıdır...

— Tabii tabii... Piyango ikramiyesinin yüzde onu onların... Yani 60000 liranın 6 bin lirası akrabalarmızın... İyi değil mi?

Şaziye de kocasının fikrini muvafık buldu. Onun Eskişehir'de bir kız kardeşi vardı. Şaziye bu hemşiresine, çocuklarını pek seydi. Bunun için kocasına:

— Akrabamız için ayırdığımız 6 bin liranın üç bin lirasını Eskişehir'deki kardeşime göndeririz değil mi?...

— Tabii tabii...

— Aman Remziğim, sen hemen yarından tezi yok bileti al... Bilirsin ki benim hissiyabilmek çok kuvvetlidir. Bana öyle geliyor ki muhakkak piyango bize çıkacak...

Ahmed Remzi ertesi günü piyango bileti aldı. Vakti daha yılbaşına şöyle böyle on gün vardı. Fakat nemelâzım... Bilet dıran biterdi de... Bunun için evvelden davranmak daha münaşipti... Şaziye Eskişehir'deki hemşiresi Nazmiyeye bir mektup yazdı. Bu mektubunda diyordu ki:

«Sevgili Nazmiyeciğim,

Seni ne kadar göreceğim geldi. Fakat inşallah pek yakında birbirimizi göreceğiz. Oralarda ne var, ne yok?... Çocuklar nasıl? Mektebe gidiyorlar tabii... Karnelerini aldılar mı? Numaraları iyi mi? Kardeşim, biz bir yılbaşı piyango bileti aldık. Şimdiye kadar hiç bir hissiyabilmek beni aldatmadı. Bak göreceksin. Bu seferki tayyare yılbaşı piyangosu mutlaka bize çıkacak. Çünkü içime doğdu. Piyango bize çıktığı takdirde üç bin lirası senin. Ayrıca çocuklara da istediklerini alacağım. İşte bunu simdiden vadediyorum. Göreceksin, bu dediğim de olacak... O zaman ne yapacağız biliyor musun? Paraları alır almaz doğru İstanbul'a gideceğiz. Lâkin vapurla değil... Trenle... Vakti biraz uzunca olacak ama sizi görmek için buna katlanacağız. Hem o zaman tabii paramız da bol olacak. Yataklı vagon da alırsın. Size telgraf çekeriz. Eskişehir'de bizi karşılamaya istasyona çıkarsınız. Hem görüşürüz. hem de sizin üç bin liranızı hemen verilir. Sen şimdi bütün bunlara «hayal!...» diyeceksin. Fakat bu hayalin pek yakın bir zamanda hakikat olacağına imanım var. Siz telgrafı alır almaz istasyona çıkınız. Telgrafta «Yarın Eskişehir'den geçeceğiz. Bizi karşılayınız» diyeceğiz. Şimdilik hepinize bol bol selâmlar... Hayırlı telgrafımızı bekleyiniz...»

Şaziye hemen mektubu postaya verdi. Artık karı koca yılbaşı gecesini ipe çek-

yorlardı. Nihayet senenin son günü gelmişti. O akşam piyango çekilecekti. Yılbaşı dolayısıyla o günü bankada fevkalâde çok iş vardı. Ahmed Remzi masasında çalışırken birdenbire fena halde sancılardı. Âdetâ kıvranıyordu. Yerinden kalktı. Çalışmaya-
caktı. İşlerini arkadaşlarına bıraktı. Doğru bir doktora koştu. Uzun bir muayeneden sonra doktor:

— Vallahi efendim, dedi, bunun mühim bir hastalık olması ihtimali çok kuvvetlidir. Bir kere de İstanbul'da gidip orada büyük mütehassıslara kendinizi gösteriniz. Bu hiç ihmale gelmez.

Bankadan da arkadaşları ona:

— Git, git ihmal etme... Hemen bu gece git!... diyorlardı.

Karı koca kısa bir tereddüden sonra karar verdiler. Hemen İstanbul'a hareket edecekdiler. Remziyi muayene eden doktor ona bir enjeksiyon yaptı. Bu suretle ızdırabı biraz durmuştu. Evvelâ vapurla gitmeği düşündüler. Lâkin müthiş bir fırtına vardı. Vapurlar limanlardan çıkamıyorlardı. Çaresiz kara yolu ile, trenle hareket ettirler. Yola çıkmadan evvel Eskişehir'de Şaziye-

nin kız kardeşine de: «İstanbul'a hareket ettik. Trenimiz Eskişehir'den geçerken istasyona çıkınız. Selâmlar...» diye bir telgraf çekmeği de ihmal etmediler. Bu fırsattan istifade ederek Şaziye de kardeşini görmüş olacaktı. Evvelce piyango meselesi hakkında Eskişehir'e yazdıkları mektubu tamamlı unutmuşlardı.

O gece Şaziye'nin Eskişehir'deki kardeşi Nazmiye hanımın evinde birçok misafirler vardı. Yılbaşı dolayısıyla eğleniyorlardı. Bir aralık kapı hızlı hızlı çaldı. Postacı bir yıldırım telgraflı getirmişti. Evvelâ telâş içinde telgraftı açtılar. Fakat okur okumaz hepsi birden neşe içinde çığlıklar kopardılar. Demek Zonguldak'takilere piyango çıkmıştı ha?... Demek geliyorlardı ha?... Evin içinde bir bayram havası esmeğe başlamıştı. Misafirlerle uzun uzun işi anlattılar. En sonunda da:

— İşte böyle, dediler, bize de üç bin lira verecekler... Çocuklara da istediklerini alacaklar...

Küçük mahdum:

— Ben bisiklet isterim!... dedi.

Büyüğü:

— Ben de fotoğraf makinesi isterim... diye kesti.

Misafirler ev sahiplerine sordular:

— Eeee... Siz de hiç yoktan 3 bin lira alıyorsunuz. Siz bize ne yapacaksınız bakalım...

Bunun arkasından alınacak 3 bin lira içinden tanıdıklara samimiyetlerine göre ufak tefek hediye verilecekti. Kimine bir çorap, kimine bir elbise, hattâ kimine bir radyo makinesi...

Nihayet karar verdiler. Trenin geleceği saatte hep birden istasyona gidecekler, yeni senenin bu mesud talihlerini görecekdiler. Dedikleri gibi de yaptılar. Yalnız Nazmiye hanım değil, bütün tanıdıkları heyecan içinde idi. Nihayet tren geldi durdu.

Lâkin garip şey!... Nazmiye hanım ile tanıdıkları zannediyorlardı ki, mesud talihliler tren durur durmaz istasyona alayacaklar, birbirlerinin boyunlarına sarılacaklar, sevinç dakikalarını böylece paylaşacaklar. Halbuki ne gezer... Trenden tanıdık kimse inmemişti. Yalnız yataklı vagona Ahmed Remzi asık bir çehre ile oturuyordu. Şaziye hanım ile tanıdıkları onu uzaktan görüncü:

— Bak, dediler, daha simdiden üzerine ne kadar gurur gelmiş!... Haydi haydi dönelim... Üç bin liradan vaz geçtik...

Bilmiyorlardı ki, zavallı Ahmed Remzi hasta olduğu için yataklı vagona binmişti. Nihayet Şaziye kardeşini uzaktan gördü. Onları yanına çağırdı. Ahmed Remzi onlara:

— Aman çok hastayım... Yerimden kımıldanamıyorum!... dedi. İstasyona gelenler gülmüşediler. Nihayet biri dayanamadı:

— Kibar hastalığı!... dedi.

Nazmiye hanım da:

— Paraları aldınız mı? Tam 60000 değil mi? - diye sorunca Şaziye şaşkın:

Beden terbiyesi merkez istişare heyeti içtimai sona erdi, bazı kararlar verildi

Ankara 4 (A.A.) — Beden terbiyesi genel direktörlüğü istişare heyetinin 29 nisan pazartesi günündenberi devam etmekte olan toplantıları bugün sona ermiştir. Bu toplantılarda tahsisatın sureti tevzili üzerindeki kararlar alınmış ve bütçeden federasyonlara ayrılmak olan tahsisatın ne suretle taksim olunacağı ve hangi işlere sarf edileceği müzakere ve tesbit olunmuştur.

Merkez istişare heyeti bundan başka, beden terbiyesi ve spor mükellefiyetine dahil olacak bölgelerle mükelleflerin yerleri ile yaş hadleri hakkındaki düşüncelerinin ve bu mevzu üzerinde çalışmak üzere, «Jimnastik ve izcilik» adlı yeni bir federasyon teşkilinin Başvekâlete arzını kararlaştırmıştır.

Bu toplantılarda, sporcuların sıhhi muayenelerine, cezalandırılmalarına ve merkez teşkilâtı bölgelerinin hesap işlerine dair olan talimatnamelerin gelecek içtimaa kadar hazırlanması için hususi emcünler teşkil edilmiş ve genel direktörlük merkez teşkilâtının vazifeleri, ecnebi sporcularla temas ve millî olimpiyad komitesi talimatnameleri üzerindeki tekkiklerini bitirmiştir.

Vekiller heyetine yeni kabul edilen nizamname hükümlerine göre her ay toplanması iktiza eden merkez istişare heyeti müteakib toplantısını haziran başında yapacaktır.

Galatasaray talebesinin resim sergisi

Galatasaray lisesinde talebenin eserlerinden tertip edilen dokuzuncu resim sergisi düünden itibaren mektep salonlarında umuma açılmıştır.

Sergide eserleri bulunan genç resamları yetiştiren muallim Sadı Güneştir. Sergide yağlı boya, karakalem, karikatür, heykel ve fotoğraf halinde muhtelif eserler teşhir edilmektedir.

Talebe bu eserleri teneffüslerindeki bir buçuk saatlik serbes zamanlarını kullanarak meydana getirmiştir. Bilhassa Hamatın karikatürleri ziyaretçiler üzerinde pek iyi bir intiba bırakmaktadır.

Yağlı boya tablolarından Sami Ekşi, Turgut Cansever, Gündüz, Erdem Kırdar, Feza ve diğer genç sanatkarların eserleri dikkati celbediyordu. Galatasaraylıları tebrik ederiz.

Çocuğunuza Dadı

Bulmak için

«Akşam»ın KÜÇÜK İLANLARI
En süratlı ve en ucuz vasıta.

— Ne parası? Ne 60,000 lirası?... dedi.

Neden sonra iş anlaşıldı. İstasyona gelenler trenin kalkmasına kadar beklediler. Tren hareket etti. En arka vagondaki ışık uzaklaşıncaya kadar büyük bir hayal sukutu içinde bakakaldılar. Üç bin liranın hayali trenle beraber uzaklaşıp gitmişti.

Hikmet Feridun Es

Tuzak içinde Tuzak

— Haydi oğlum, haydi... Açık konuşunuz... Her şeyi bildiğinizi sanıyorum... Ben de öğrenmek istiyorum... Ne olmuş.

— Müthiş şeyler.

— Neymiş, efendim?

— Bilmem söylemeli mi?

— Tabii... Her şeyi anlatmalı...

— Beni istintak etmeseniz daha isabet edersiniz.

— Allah Allah... O kadar korkunç şeyler mi yoksa?

— Tasavvurun fevkinde.

Maidenin dizleri titriyordu. Kendini bir koltuğa bıraktı.

Mollabey:

— Anlatınız rica ederim... Bir aile başbaşa verdiği takdirde felâketin önüne, müşterek gayretle geçebilir. Bir ilâç buluruz...

— Bu derd devasıdır.

— Garip şey!

— Garip değil... Efecâ!

— Her neyse öğrenmeliyiz... Esasen ergeç öğrenecek değil miyiz?

— Hakınız var... İki kelimeyle söyleyeyim: Maalesef, fevkalâde rezilâne bir işin içine allece girmiş bul-

nuyoruz.

— Bu Sühi bey meselesi mi?

— Tahmininiz şeklinde değil.

— Nedir öyleyse?

— Söyliyemiyorum... Söylemeğe cesaret edemiyorum.

— Ortaya bir de genç kız çıktı. Onu neyle itham ediyorsunuz?

— O ciheti ben de bilmiyorum.

— Kendisini tanıır mısınız?

— Hayır.

Mollabey:

— O kızı ben tanıırım! - dedi.

— Ne münaşebet?

— Şimdi nerede o?

— Ferhadla beraberler.

— Acaba benim de yanlarına gitmemde mahzur var mı?

— İsterseniz sordurtun...

Ve acı bir istihza ile:

— Bunca zamandır sıyanet ettiğiniz ve benim «hiç hoşlanmadığım o oğlan işte evimizin diktatörü kesildi... İhtiyar:

— «Benim hiç hoşlanmadığım» di-

yorsunuz; şayet azıcık teveccüh gösterseydiniz bu vaziyete düşmezdik.

— İhtimal... Fakat düşmüş bul-

nuyoruz... Şimdi artık bütün dünya imdadımıza gelse bu feci halden kurtulamayız...

— Boyuna «feci», «efca» diye sıfatlar kullanıyorsunuz; meselenin ne olduğunu hâlâ söylemediniz...

Sadece gelin...

— Ah... O mesele... Tamiri imkânsız...

— Demek bana söyliyemiyorsunuz bir türlü... Niçin?... İtimadınız mı yok?...

— Şimdiye kadar size bir fenalık yaptım mı?

Murad Molla iyi kalbli bir adamdı... Esasen şimdiye kadar da bunu muhtelif misallerden gördük... Fakat karşısındaki uğraşılır cinsten mahlûklardan değildi... Buna rağmen meşhur avukat, kayın pederinin tesirinde kaldı.

Karısı da ayağa kalkmış, elini onun omuzuna koymuştu:

— Haydi... Söyle... Babamı üzme... - diyordu.

Maide de, Mollabey gibi yumuşak huylu, iyi bir insandı.

— Kudretçğim! - dedi, - Seni hayatta pek mesud edemediğimi zannedirim... Zira, evinden hoşlanan erkeklerden değildin... Bunu daima hissedirdim ve kaç senemi ben de bu yüzden ızdırıla geçirdim... Gizlice ağladım... Buna rağmen rabitamız devam etti... Herkese karşı sapsağ-

lam durduk... Fakat mademki şu esnada müşterek bir tehlike karşındayız, büsbütün birbirimize bağlanı-

rız... İhtimali hayatta bir hata olmuştur... Söyleyin... Bundan fayda var, zarar yoktur.

Erkek:

— Dinlemesi sizin için müşkül olacak! - dedi.

Kadın, boynunu büküp:

— Kızımın başına bir felâket geldiğini hissediyorum... Diğer felâket bana pek hafif görünecektir! - cevabını verdi.

Bunun üzerine, avukat, kayın pederine döndü:

— Sizin hiç düşmanınız var mı, oldu mu? - diye sordu.

— Hayır. Çünkü olmamasına pek gayret ettim.

— Benimse oldu maalesef... Kısa boylu bir fitne...

Mollabey, şu Arapça sözü mırıldandı:

— Küllü kasırın fitne...

— Evet...

— Neymiş anlatın...

— Üçpınır çifliğinde çalışan bir ailenin benden istediği yardımı yapmamıştım. Şüphesiz ki hata... Fakat ailenin oğlu, annesinin, babasının ölümüne ve kendinin sefaletine sebebiyet verdiğim için bana karşı affedilmez bir kin beslemiş... Habe-

rim yok... Arkadan...

— Eeee?...

— Hulâsa efendim bu yılan gibi oğlan hayatta bana müthiş bir rahbe vurmağı kurmuş... Zira evime gelecek yardım ricasında bulunmuştu, sonra beni tehdit etmişti... Kendisini koğmuşum... İntikam fikrini senelerdenberi zihninde yaşatmış...

— Kim bu adam?

— Demin düğündeydi... Hattâ şahid sıfatı ile izdivaç vesikalarını bile imzaladı...

Mollabey, kaşlarını çatıp:

— Damadın hocası olan o dumanî gözlüklü adam mı? ... - diye sordu.

— İyi buldunuz.

— Ateş gibi bir herifti... Yüzüne bakınca anlaşıyordu... Cidden zeki...

— Zekiden de fazla... Şeytanın ta kendisi... Hayır, iblisin ta kendisi... Anlatayım da bakın...

Ve anlattı:

— Gençliğimde bir fena hatıra geçirdim... Vicdanımda azap olarak kaldı.

— Vicdanınızda?

Bu telmihi farketmemiş gibi, avukat devamla:

— İzdivacımdan evvel bir metre sim vardı.

— Ya?... Nasıl bir kadın bakayım?

(Arkası var)

FOSFARSOL

KAN, KUVVET İŞTİHA Şurubu

FOSFARSOL, Kanın en hayati kısmı olan kırmızı yuvarlacıkları tazeliyerek çoğaltır. Tatlı iştah temin eder. Vücutte devamlı gençlik, dinçlik verir. Stenileri canlandırarak asabi buhranları, uykusuzluğu giderir. Muannid inkıbazlarda, barsak tembelliğinde, Tifo, Grip, Zatürriye, Sıtma nekahatlerinde, Bel gevşekliliği ve ademi iktidarda ve kilo almakta şayani hayret faldeler temin eder.

FOSFARSOL'un Diğer bütün kuvvet şurublarından üstünlüğü DEVAMLILIK BİR SURETTE KAN, KUVVET, İŞTİHA TEMİN ETMESİ ve ilk kullananlarda bile tesirini derhal göstermesidir...

Sihhat Vekâletinin resmi müsaadesini haizdir. Her eczanede bulunur.

Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888
Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası
Şube ve ajans adedi: 265
Ziraat ve ticari her nevi banka muameleleri

Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye veriyor
Ziraat Bankasında kumbaralı ve inbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plana göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 Adet 1,000 Liralık	4,000 Lira
4 » 500 »	2,000 »
4 » 250 »	1,000 »
40 » 100 »	4,000 »
100 » 50 »	5,000 »
120 » 40 »	4,800 »
160 » 20 »	3,200 »

DIKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasıyla verilecektir.
Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikanun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

PETROL NİZAM

SAÇ DÖKÜLMESİNİ
ÖNLER

KAŞINTIYI KESER

KEPEKLERDEN
ESER BRANMAZ

Devlet Denizyolları İşletme umum müdürlüğü ilânları

Kiraya verilecek mahal	Muhammen kira bedeli L.Kr.	Muvakkat teminat L.Kr.
Samatya iskeles arsası	110.—	8.25
Kadıköy vapur iskele iç büfesi	1452.—	108.90
Bostancı iskelesinde dükkan	72.—	5.40
Büyükdada iskelesinde 11 No. lu dükkan	120.—	9.—

İdaremiş malı olan yukarıda mevkileri yazılı binalar 1/6/940 tarihinden itibaren birer sene müddetle açık arttırma ile kiraya verilecektir. Senelik muhammen kira bedelleri muvakkat teminatları isimleri hıızalarında yazılıdır. Arttırma 21/Mayıs/940 tarihine müsadif salı günü saat 15 de alım satım komisyonunda yapılacaktır. İsteklilerin tayin olunan gün ve saatte muvakkat teminatları ile komisyona müracaatları. (3642)

*

Münhal bulunan Van şubemiz mesul muhasipliğine 6 ci dereceden bir muhasip alınacaktır.
Taliplerin 15/5/940 tarihine kadar vesaikile birlikte Zat işleri müdürlüğüne müracaatları. (3643)

* İstanbul Belediyesi ilânları *

Bebek gazinosu etraf duvarlarının tanzimi işi 2490 numaralı kanunun 46 inci maddesinin B fıkrasına tevfi kan pazarlıkta yapılacaktır. Keşif bedeli 576 lira 93 kuruş ve teminatı 86 lira 55 kuruştur. Şartname zabıt ve muamelât müdürlüğü kaleminde görülecektir. İhale 8/5/940 çarşamba günü saat 14 de Daimi Encümeninde yapılacaktır. Taliplerin teminat makbuz veya mektupları Fen işleri müdürlüğüne müracaatla alacakları fennal ehliyet ve 940 yılına ait Ticaret odası vesikaları ile ihale günü muayyen saatte daimi encümeninde bulunmaları. (3693)

**MİLLÎ
PIYANGO**
2 NCI TERTİP

RADYOLİN

İLE SABAH, ÖĞLE ve AKŞAM

Her yemekten sonra günde üç defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

Balsamin Kanzuk

BALSAMİN Kremleri

BALSAMİN Güzellik eksiri

BALSAMİN Rimelleri

BALSAMİN Pudraları

BALSAMİN Rujları

FARD BALSAMİN

En kibar mahfillerin kullandıkları ve bütün dünyaca tanınmış sıhhi güzellik müstahzarlarıdır.

İç ve dış BASUR MEMELERİNDE, Basur memelerinin her türlü iltihaplarında, cerahatlenmiş fistüllerde, kanayan basur memelerinin tedavisinde

REKTA

PATİ Şifayı temin eder.

Eti Bank'dan FEN MEMURU ARANIYOR

Bankamızca Elâzığ vilâyeti dahilindeki Şark Kromları müessesesi emrinde çalıştırılmak üzere icabında Madene ait topografik haritaları da yapabilecek tecrübeli bir inşaat fen memuru alınacaktır. Bu işe talip olanların evrakı müsbetlerle ve tercüme hal vesikaları ile birlikte bizzat veya tahriren Etibank Müesseseler ve İştirakler Şubesi Müdürlüğüne müracaat etmeleri.

İstanbul Üniversitesi A. E. P. Komisyonundan:

11 Beygir kuvvetinde benzinle işler bir adet tulumbasile müşterek motor açık eksiltme ile alınacaktır. İsteklilerin muhammen fiyatı olan 865 liranın muvakkat teminat tutarı 65 liralık muvakkat teminat makbuzları 940 yılı Ticaret odası vesikasile 20/5/940 pazartesi günü saat 15 de Rektörlüğe gelmeleri. Şartname her gün rektörlükte görülür. (3653)

İNKIBAZ

Miraton Grenleri

hem inkıbazı ve hem de terkindeki maddeler sayesinde barsakların faaliyetini tanzim ile en muannid inkıbaz müptelalarını bile rahata kavuşturur.

Her eczanede bulunur.

BU CAZİP DEĞİŞİKLİ

Bu inanılmayacak gibi geliyor
fakat
BİZZAT TETRÜBE EDİNİZ

Ancak bir hafta zarfında, binlerce kadın buruşukluklarından kurtuldular ve birkaç sene gençleştiler. Cildinizi kendi tabii ve kıymetli gençlik unsuru olan «BIOCEL» cevherile canlandırınız.

Cildiniz hemen tazeleşip gençleşecektir. «BIOCEL» Viyana üniversitesi profesörü Dr. STEJSKAL'ın keşfidir ki, halihazırda cild unsuru olan pembe renkteki Tokalon kreminin terkinde mevcuttur. Her akşam yatmadan evvel tatbik ediniz. Siz uyurken cildinizi besler ve gençleştirir. Cündüzler için de yağsız beyaz renkteki Tokalon kremi kullanınız. Birkaç gün zarfında, siyah benleri eritir ve açık mesmeleri sıklaştırır. En sert ve en esmer bir cildi yumuşatıp beyazlatır.

DEM RAKISI

Özüm ve anasondan yapılmıştır

ZEVK VE NEŞE KAYNAĞIDIR
HER YERDE ARAYINIZ

ZAYI MAKBUZ — Beyoğlu Vakıflar müdürlüğünün Beyoğlu Şehir Muhtar Ana çeşme Zambak sokak 2 numaralı dükkanına dipozito akceal olan 39 lira 60 kuruşluk makbuzu yazılı olup yenisi çıkarılacağından eski makbuzun hükmü olmadığı ilân olunur. Dükkan müsteciri: Mevîd Torun

OKTA

SAÇ SABUNU
Saçları ve Baş cildini muhafaza eden yeni tıbbi sabundur.
ECZANELERDEN İSTEYİNİZ
Fiatı 35 kuruştur